

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsa torka in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dnova praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevev tekališču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v "Narodni tiskarni", ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo "Gorice". Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Pravica v službi — krivice.

Iz Celovca, 3. nov.

Črne bukve o brezpravnosti slovenske raje na Korškem se polnijo; ni ga dne, da bi se starim krivicam ne pridružila nova. Vajeni smo že vloge trpinov, ki z oslovsko potrpežljivostjo prenašajo udarce in brce, ki se jim jih deli v imenu postave. Trdo nam tiči za tilnikom tujčeva pest, vsak vzdih zatiranega naroda spremlja krohot in zasmeh moči in zmago pijanih sovražnikov. Imeli pa smo doslej vendarle še skromno, beraško pravico, vsaj vzdihovati, vsaj pritoževati se in vsaj pomoči prositi v — svojem jeziku. Edino naše zavetje bila so doslej sodišča, ona svetišča, kjer kraljuje devica „Pravica“, ki z zavezanimi očmi v imenu vladarjevem z enako mero deli pravico vsem, ki se k nji zatekajo. Poslušala nas je doslej ta hči luči in svitlobe v našem jeziku in pa — vsaj kolikor je mogla — tudi v našem jeziku ustrezala našim tožbam.

Toda to je bilo in ni več! Dogodki zadnjega časa nam pričajo, da se je pravica izselila iz naših sodišč: njena podoba je izginila iz njenih lastnih domov, kjer nam danes v vsej ostudnosti iz vseh kotov nasproti reži vsenemška nestpnost in krivičnost.

Često se povzdiguje pravičnost in nedotakljivost sodnijskega stanu, ki jo baje ne morejo in ne smejo omajati politični viharji. Morda je drugod drugače, pri nas pa moramo javno izpovedati, da smo izgubili popolnoma zupanje v veliko večino sodnih uradnikov. Sodniki na Korškem so danes po veliki večini hoté ali nehoté prava janičarska četa v vrstah naših narodnih nasprotnikov. Oni, ki jim je poverjena najvažnejša in najsvetejša javna služba — iskati in braniti pravico proti vsakteremu krivičnemu — teptajo danes sami na najkrutejši način naše v postavah in naredbah utemeljene jezikovne pravice. Tako nizko pravosodje še nikjer na Avstrijskem ni stalo, kakor stoji danes pri nas. Imamo častne izjeme, a redke so kakor bele vrane, in molčati morajo h krivicam, ki jih delajo drugi — sicer gorjé jim! Povsod po sodnih dvoranah so razstavljeni ovaduhi, ki kakor risi preže na svoje žrtve. Tudi dobri morajo taliti z „Wolfovci“, če ne jih volkovi požro.

Ne pišem teh vrstic iz srda do sodnijskega stanu kot takega; lep in vzvišen

je ta stan, kakor malokateri, — toda le tedaj in le douej, dokler sodnik sam spoštuje svojo suknjo. Če se pa sodnik sam izpozabi, je pa dolžnost časopisja, da javno graja njegove napake in ga opozori na njegove dolžnosti. Zato dvigamo v imenu slovenskega naroda svoj svarilni glas in kličemo z vso resnobo in vsem povdarkom: Gospóda sodniki, iztrgajte se iz pogubonosnih objemov vsenemških jakobincev, dokler je še čas; ne dajte se terorizirati od prusofilske kamerile, ki vas hoče izrabljati za svoje hujskajoče protiaustrijske in protidinastične namene! Bodite branitelji pravice, zatiralci krivice, bodite pravi sodniki! To bo v čast vam in vašemu stanu, narodom pa v korist in pomirjenje.

Ko pišemo to ostro, toda pravično sodbo o naših sodnih razmerah, imamo pred očmi zlasti tri slučaje iz pravosodne prakse zadnjih dni — tri slučaje vnebovpjičje krivice.

Prvi se je dogodil v soboto dne 31. oktobra t. l. na okrajnem sodišču v Velikovemcu. Bila je razprava radi žaljenja časti. Tožnik je bil Slovenec, toženec Slovenec, priče Slovenci. Sodil je adjunkt Thurn, ki zna slovenski, istotako zapisnikar; tožnika je zastopal dr. Brejc, toženca dr. Gebert. Tožba je bila slovenska. Človek bi mislil, da ni zadržka, da bi se razpravljalo v jeziku, ki so ga vsi udeleženci zmožni, izvzemši toženčevega zagovornika. Pa kaj šel! Sodnik je razglasil sklep, da se bo razpravljalo nemško, češ, ker zagovornik ne zna slovenski in je protestiral zoper slovensko razpravljanje; dr. Brejcu pa je sodnik z vso resnobo zagrozil, da ga bo kontumaciral, ako bo slovensko govoril! Merodajen je bil torej tu ne jezik strank — notabene toženec sam ni zahteval nemške razprave — temveč jezik, ki ga je zahteval nemški advokat! Razpravni jezik tedaj ni odvisen od zakonitih predpisov, določi ga marveč advokat, pa le — če je Nemeč!

To se je takoj pokazalo dne 2. novembra t. l. Na ta dan sta bili razpisani dve kazenski razpravi pred deželnim sodiščem v Celovcu. Tožena sta bila dva trda Slovence, nemščine popolnoma nevedša. Zagovarjal ju je dr. Brejc, ki je svoje pooblastilo dosti prej sodišču naznanil s prošnjo, da naj se glede na to, da njegova klienta razumeta samo slovenski, poskrbi, da se bo moglo slovenski razpravljati, in da naj

se o tem obvesti tudi državno pravdnništvo. Pa kaj se zgodi? Dasi je mogoče brez težav sestaviti popolnoma slovenski senat in so se taki senati tudi že sestavljali, se je ta dan prikazal na pozorišče senat, v kojem sta bila samo dva sodnika slovensčine zmožna, eden sodnikov je ne razume prav nič, eden pa jo ima samo v svoji kvalifikacijski tabeli, zna je pa ne; zapisnikar trd Nemeč. Državno pravdnništvo je bilo zastopano po državno-pravdniskem namestniku, ki prav lepo slovensko govori. Dr. Brejc je slovensčine nezmožne sodnike odklonil in sklicevaje se na točko 3. jezikovne naredbe od l. 1862 — torej iste naredbe, na kojoj se nasprotniki sami vedno sklicujejo — zahteval slovensko razpravljanje. Sodni dvor pa je po dolgem posvetovanju sklenil, da se bo razprava vršila v nemškem jeziku, dr. Brejcu se prepove slovensko pledirati (zagovarjati), v slučaju nepokorščine se mu zagrozi z discipliniranjem po § 236. k. p. r. Nato se razprava vrši. Predsednik se trudi s slovenskim obtožencem in slovenskimi pričami, čestokrat on ne razume obtoženca in prič, največkrat pa ti njega ne. Najhujša srednjeveška inkvizicija ni mogla biti mučnejša, kakor je bilo to lomljenje jezika. Na koncu stavi dr. Brejc v slovenskem jeziku predlog na zaslišanje daljnih prič. Predsednik ga opominja, da naj govori nemški, dr. Brejc se ne ukloni. Sodni dvor se gre posvetovati. Kmalu pride nazaj in razglasi se sklep: da se dr. Brejcu radi tega, ker se v kljub prepovedi poslužuje slovenske govorice, dá ukor in se mu zagrozi, da se mu bo vzela beseda, ako nadaljuje v slovenskem jeziku. Na to sledi zatožni govor državnega pravdnika; za njim bi imel govoriti dr. Brejc. Komaj pa izusti prvi slovenski stavek, prekine ga predsednik, rekoč, da mu odtegne besedo!

Razglasi se sklep, da se razprava preloži v ta namen, da naj bi si obtoženec poiskal drugega zagovornika; ako si ga sam ne poišče, postavilo se ga bo „ex officio“! Zgodilo pa se je še nekaj, kar je vsem sapo zaprlo: Ko je predsednik nato obtožencu, ki je kar debelo gledal čudne prizore, razlagal, kaj se je ravnokar zgodilo, in mu s hvalevredno vmeno skušal dopovedati, da je preložitve kriv njegov zagovornik, ki noče nemški govoriti, je obtoženec z glavo zmajal in se naivno začudil: „Zakaj pa bi ne smel

slovenje govoriti, saj je naš jezik glih tolk k vreden kakor nemški“! Na to očitajoče vprašanje ostal je predsednik odgovor dolžan! Ker se pa vedno izigravajo izjave strank zoper zastopnika, zahteval je dr. Brejc protokoliranje te strankine izjave, ki je uničujoča obsodba sodnega postopanja.

Kakor ta ravno kar opisana, tako se je vršila tudi druga razprava. Bila je iz istega razloga preložena.

To je bil dan zmage nemškega moloča, pravica pa si je zakrila oči, in Slovenija se je razjokala nad krutostjo, da se je vrglo jezik slovenski na smetišče sodišč v oni deželi, ki je bila kedaj naša izključna last, naši sedanji zatiralci pa naši — gostje. ☹ slovenska gostoljubnost — ti si naša poguba! —

Rožek — Velikovec — Celovec! V Rožeku prepovedan, v Velikovemcu kontumaciran, v Celovcu izbacen — taka je ravnopravnost slovenskega jezika pri nas. In še vedno ni zadovoljna nemška požrešnost, še vedno kriči o protekciji Slovencev, o naši poželjivosti itd. Bog daj tem norcem pamet in njihovim pomagačem —

Javni ljudski shod na Križadi v Neblem.

(Izvirno poročilo.) (Dalje.)

Na to dá predsednik besedo č. g. župniku iz Šlovenca, Andr. Gergoletu. Ko je govornik nastopil, so ga navzoči burno pozdravili, ker so vedeli, da bode govoril o „Legini“ šoli v Neblem. Govornik je v začetku popisal zgodovino ustanovitve te šole. To vam je precej mikavna zgodovina. Legovci so precej dolgo časa napravljali svojo šolo v Neblem, ker jim ni šlo gladko to delo. Najprvo so iskali svet za to šolo, vprašali so, da bi jim ga dal neki italijanski posestnik, ki ima tudi v šlovenški fari nekaj posestva, a č. g. govornik nam je povedal, da je bil dotični posestnik naspnoten temu, ker je izvedel, da bo Legina šola imela namen raznorodovati slovensko dečo v tej okolici, zato je odbil Legino prošnjo. (Temu Italijanu so zborovalci izrekli pohvalo.) Nadalje nam je povedal č. g. govornik, da je Lega svoj namen dosegla pri slovenskem posestniku v Neblem, ki je prodal Legi svoje poslopje, katero so Legovci prezidali v šolske prostore. (Ta njegov čin so zborovalci obsodili. Ogorčeni vsled take iz-

PODLISTEK.

13

Mladi gozdar.

Izvirni roman. Spisal Soški-črnošolec.

(Dalje.)

„No, bo-li kaj, ali nič?“ povpraša nevoljno Sever čez nekoliko časa.

„Le piši, kakor ti porečem... Stoj! — Ne šel!“

„Kdo te bo čakal? — Pisal bom kar sam.“

„Sej res, prav imaš. — A ko končaš, mi prebereš vse.“

„Ne boj se za to“ odvrne Sever in začne pisati: „Predrago srce mojega srca!“

S tresočo se roko sem prijel kurje pero in napisal par črnih besed na beli papir. Spominjaš se morebiti še, kako sva o vseh svetih brala oprésnike. Povedala sva si tačas to in ono in bilo nama je dobro, kakor bi gledala od daleč nebesa. Ti si rekla, da me vidiš rada, zlata Špela, jaz sem pa molče prikimal in dejal, da Te imam rad. Glej, manjkalo je tačas samo križa in bila bi mož in žena, kakor sva sedaj Kozmek in Špela. A križa ni bilo, in ga ni bilo, in midva sva bila in sva še, kar sva bila. In vendar — en sam križ, in midva bi bi bila, kar nisva. — Ljubim Te na vse kriplje in pretege, ljubim Te v potu svojega obraza, prezlata Špela. Ljubim Te nad vse žganjske merice in „frakeljčke“, nad vse gnjati in klobase, nad vse kisló in sladko. — Noč in dan precejam debele solze za Teboj in tudi v spanju rogovili mi Tvoja rajska podoba po glavi.

Čas je, da odložim kurje pero, namočeno — v ognju moje ljubezni do Tebe. Prosim Te lepo, potrudi se še ti, da se malo razvije najina stvar in da pride do cilja in konca. Tri tisoč tri sto in trinideset poljubov čez hribe in doline notri do zelenega groba.

Tvoj na veke zvesti

Kozmek Mrak“.

Nato prebere Tone pismo na glas. Kozmeka je tako pretreslo, da so se mu kakor bob debele solze udirale po licih.

„Nadejam se, da bo Špela ganjena“, pripomni nalašč Sever, potem pa hlastno povpraša: „Kako pa pošlješ to pismo?“

„Eh, kako! — Pritisne se gori cesarski pečat, pa gre lahko po pošti. — Sicer ga pa ne mislim poslati po pošti, ker se mi ne zdi varno. Nocoj, ko bo uže vse spalo, kakor klada na tnal, postavim škatljico s pismom na Špelino okno. Ni vrag, da ne bi ga videla zjutraj, ko vstane.“

„Naj se pes obesi, ti Kozmekček si pa pretkana glavica! — Toda, meni se uže muči domov. Srečno opravi. Z Bogom!“ Rekši, odide Sever naglo proti domu.

„Z Bogom! — Povrni ti Bog, Tone; a Mrak tudi ne ostane umazan“, vpije srečni Kozmek za odhajajočim.

X.

„Tekel čas je mladih dni,
Póme b'lo nikogar ni...“
Prešeren.

Nekoliko dni potem je švedrala za ranega jutra nizdolu proti Lesju precej starikava ženska. Dolgi, uže

malo osiveli lasje, viseli so ji čez čelo, ne zmeneč se za staro ruto, ki jih je hotela zadržati na odmerjenem jim prostoru. Na obrazu starkinem je izklesal očanec čas uže marsikatero znamenje minljivosti.

Tu imaš, dragi bralec, površno slike „zlate“ Špela, Kozmekove neveste. Res, čuditi se je Kozmeku in njegovemu ukusu... Toda, kaj hočemo: — de gustibus... .

Nenavadno hitro je merila Špela korake po grdem kolovozu. Od časa do časa je privlekla varno iz nedrij zamazan list, na katerem je bilo nekaj prav bledega pisanja.

Dospela je bila uže do znamenja sv. Jurija, ki je stalo pred Lesjem. Tu je naenkrat obstala, vzela zopet list iz nedrij, sedla v travo ob poti in jela migati z ustnicami, kakor da bi brala. Kmalu je pa zopet spravila list, se zagledala v podobo sv. Jurija in začela sama pri sebi polglasno:

„O sv. Jurček, naš varih! — Bi mi-li mogel ti razkriti, kaj je prineslo na moje okno to pisanje? — O povej mi, če veš, povej! — Kaj mara pač nas gospod župnik, ki zmeraj bere na bukve, še po noči. — Ti Špela pa, ti ne znaš ne brati, ne pisati. Učila se nisi, zato pa ne znaš. — K župniku moraš sedaj, reva... Pokazati moraš drugim, kar bi lahko vedela sama... Ta papir ni prazen... Tu ni brez skrivnosti... Sreča, Špela, sreča morda in bogastvo...“

V tem se oglašé zvonovi cerkve sv. Jurija v Lesju. Špela plane nemudoma kvišku in se podviza proti cerkvi k maši.

(Dalje pride.)

— propade. Ali nas bo Gab. poslušal? Menda ne! Redobro nam je znana njegova trmoglavost, burjasta narava.

Zato svetujemo ostalim podjetnikom novega hotela, naj se iznebijo kozla, karterca so postavili za vrtnarja. Pot jim je pokazal pred meseci kavarnar P., kateremu bi bila „burja“ kmalu vse goste odnesla.

Hšne preiskave. — V četrtek so se vršile v Gorici nekatere hšne preiskave, in sicer pri družini G. na Kornju, potem na stanovanju vseučilišnika Bresana, katerega so te dni zaprli na Dunaju. Bila je pozneje preiskava tudi v stanovanju Petra Brumatića, uradnika pri tukajšnji „Cooperativi“. Tudi prodajalnice cvetličarja G. v Gledališki ulici so preiskali. Laški listi pravijo, da so bile te preiskave brezuspešne. Morebiti pa vendarle ni tako. Te preiskave so v zvezi z irredontovskimi demonstracijami v Vidnu in Čedadu.

Preiskali so tudi stanovanje učiteljice Ane Perinsig stanujoče na Travniku št. 12.

Krasen književni „vahtič“. — Ravnokar smo dobili v roke knjigo: Gradiova zgodovina slovencev v srednjem veku, katero je napisal profesor dr. Franc Kos v Gorici. Založila in izdala jo je „Leonova družba“ v Ljubljani. V tej knjigi so zgodovinski viri od l. 501. do 800. Celotno delo bo obsegalo deset takih knjig. Prva knjiga stane 8 K za neude, 6 K za podporne in 4 K za redne in ustanovne ude „Leonove družbe“.

Ta knjiga nas je zelo razveselila, kakor nas je od zdaj še vsak spis učnega profesorja dr. Franca Kosa razveselil. Mi mu iskreno čestitamo! Slovenskemu in sploh slovanskemu občinstvu pa toplo priporočamo, naj pridno segajo po tej knjigi. Bodi naša dolžnost, da pomagamo s pridnim naročanjem, da izide celo delo, ki bo v čast slovenskemu narodu!

Poskušen samomor. — V četrtek po noči okoli polnoči so zapazili redarji, ki so patrolirali v bližini novega mostu čez Korenj človeka, klečečega na mostu s povzdignjenimi rokami ter molečega. Hkratu se je hotel zavihetiti preko železne ograje. V tem hipu pa sta skočila redarja blizu ter ga pridržala. Bil je to 56-letni čevljar Jože Jakopič po domače „mestri Pepo“. Ko so ga vprašali, kaj ga žene k samomoru, povedal je, da beda. Nobeden mi ne da nič dela, je rekel. Magistrat me noče vsprejeti v hiralnico in jaz nimam s čim živeti. Povedal je tudi, da se je isti dan izpovedal. Odpeljali so ga v bolnišnico.

Slabo je prišlo na tukajšnjem kolodvoru Mateju Zgubinu iz Kožbane. Prepeljali so ga v tukajšnjo bolnišnico.

Sod mu je strl nogo. — V krčmi Jožefa Štolfa na Tržaški cesti so spravljali v klet sod vina, ki je držal kakih šest hektolitrov. Zgodilo se je, da je sod zdrsnil iz rok onih, ki so ga valili, ter da je pridrla na nogo delavcu Meznariču, doma s Štajerskega, ter mu jo strl. Prenesli so ga v bolnišnico.

Nepovabljen gost. — V četrtek zvečer šla je vdova Dalronco z lučjo v spalnico, nahajajočo se v pritličju neke hiše na Kornju. Kar zagleda pod posteljo nekega človeka. Vsa prestrašena zbeži iz sobe ter pokliče na pomoč sosesčino. Prišlo jih je več, gledali so in klicali ali nepovabljenec je trdo spal. Poklicali so redarje in še le tem se je posrečilo zdražmiti iz trdega spanja neznanega gosta. Bil je to neki nemški „armer Reisende“. Pri njem niso našli ničesar, ne novec ne kake druge reči. Revez ni hotel krasti, ampak truden je bil in zaspan in ker je zagledal s ceste odprta sobina vrata, zlezal je pod posteljo, da bi se tam odpočil. No, redarji priskrbeli so mu potrebno prenočišče drugje.

Nagla smrt. — V torek našli so mrtvega na svojem stanovanju 50-letnega delavca Antona Batičca. Stanoval je pri neki Alojziji Pavletič v ulici Matoli, ki mu je dajala stanovanje zastonj.

V magistratni oddelek za vojaške reči. — Ta oddelek je vodil dosedaj g. Perissutti, ki je pa stopil v stalni pokoj. Na njegovo mesto je prišel g. Vidrig, dosedaj magistratni podtajnik.

Dovozna cesta na novi kolodvor. — Dovozna cesta na novi državni kolodvor se napravi naravnost s trga Korenj. V ta namen bo treba bajne podreti več hiš, pričenshi pri Reichu.

Zaprlji so te dni neko Agnezo Kozunsko iz ruske Poljske, ki je obledela kod nuna prosila milodarov po deželi.

Vabilo na občni zbor „Kmetijskega društva“ v Št. Petru pri Gorici, ki se vrši v nedeljo dne 15. novembra 1903. po blagoslovu v lastnih prostorih z dnevnim redom po pravih. O d b o r.

Vabilo na občni zbor „Hranilnice in posojilnice“ v Solkanu registrirane zadruga z neomejeno zavezo, ki se vrši v nedeljo dne 15. t. m. po blagoslovu v šolskih prostorih. Dnevni red po pravih. O d b o r.

Poboj v Solkanu. — V ponedeljek zvečer so popivali v Solkanu v neki krčmi 20-letni Anton Černe, 23 letni Bašin France, 19-letni Grbec Anton, 20-letni Srebrnič Miroslav in 20-letni Zavrtanek France, vsi mizarji. Iz krčme izšli so vsi pijani. Hkratu se vname med njimi pretep in satansko vpitje. K nesreči šel je v istem hipu mimo pretepačev 19-letni Jože Zavrtanek. Polotili so se tudi njega. Revez se jim je hotel iztrgati, ali pri ti priliki sunil ga je nekdo z nožem od zadev v spodnji del hrbta ter ga smrtno nevarno ranil. V prvem trenutku se ni mladenič zavedel, da je tako močno ranjen; kmalu pa je bruhal iz rane kri in mladenič zgrudil se nezavestno na tla. Peljali so ga potem na vozu k dr. Grešiču v Gorico. Na prvi pogled ni smatral zdravnik rano kot jako nevarno. Še le pri drugem obisku se je prepričal, da bo težko kaj iz ranjenca. V sredo bila je pri ranjencu sodnijska komisija. Zgoraj imenovani pretepači pa so bili aretirani.

Kaj naredi pijača. — Iz Hudajužne v baški dolini se nam piše: V nedeljo dne 1. t. m. so pili nekateri Kranjci, ki delajo pri zgradbi železnice, v neki baraki blizu Hudajužne. Med njimi je bil tudi neki Hrvat. Kmalu se je pričel prepir med Hrvatom in Kranjci, ki je imel za posledico to, da je Hrvat nekega Kranjca sunil v stegno ter ga lahko ranil. Kranjci, videč to, se navalijo na Hrvata ter ga iztirajo iz barake. To je pa Hrvata tako razkačilo, da je šel poklicat par svojih tovarišev, ki so hoteli s silo vdreti v barako. Gospodar barake, videč nevarnost, vzal je samokres ter vstrelil ž njega dvakrat. Nesreča pa je hotela, da je zadel strel nekega Hrvata ravno v senco, da je obležal na licu mesta mrtev. Hrvatje so zbežali, v baraki pa so naprej pili in peli, kakor da bi se ne bilo nič zgodilo. Potem je prišla žandarmerija, ki je spravila mrtveca pod streho.

Obesila se je 26-letna slaboumna posestnikova hči, Rozalija Bajc iz Višnje, okraj Vipava.

„Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov v Ljubljani“ javlja, da je prevzel pred kratkim poverjenišvo „Vzajemne zavarovalnice“ za Gorico in okolico g. Svitoslav Premrov, vodja „Centralne posojilnice“ v Gorici.

Pisatelj gosp. Ivo Šorli preстал je na graškem vseučilišču tretji državni izpit in drugi rigoroz. Vstopil je v politiško službo pri c. kr. policijskem ravnateljstvu v Trstu.

Slovenci hočejo posloveniti pol sveta! vzklika tržaški „Piccolo“, ker zahtevajo koroški Slovenci, naj bi vendar sodniki razumeli onega, katerega hočejo soditi! Tako vzklika list, ko se Slovenci boré za pravice, ki so jim zajamčene v zakonu, ko hočejo tudi Slovenci, da se izvršuje zakon. Slovenci niso nikdar zanikali pravice drugim narodom, če pa zahtevajo od uradov svojih pravic, s tem še nočejo posloveniti pol sveta. Avstrija pa bi gotovo ne bila na škodi, ko bi bili tudi Slovani deležni pravic v isti meri, kakor so jih deležni Lah, Nemci in Madžari! Sicer se pa taki „Piccolovi“ vzkliki slabo ujemajo z nameni mnogih italijanskih politikov, ki delajo na to, da bi prišlo do zveze med latinštvom in slovanštvom proti „divje prodirajočemu germanizmu“.

Društvo slovenskih in hrvatskih dijakov vpadablajočih umetnosti „Vesna“. — II. redni občni zbor se vrši dne 7. listopada točno ob 7. uri zvečer v restavraciji Richter, III. Rennweg 1. Spored: 1. Čitanje zapisnika I. občnega zbora; 2. Poročilo odborovo; 3. Skica o razvoju slovenske umetnosti. Predava tov. A. G a b e r; 4. Slučajnosti. — Slovanski gostje dobrodošli!

Znižanje poštnine za pošiljatve v Bosno in Hercegovino. — Od 1. novembra je določena poštnina za pošiljatve, namenjene v Bosno in Hercegovino, in sicer: za pošiljatve, tehtajoče 500 gr. 60 v, za pošiljatve, tehtajoče od 500 do 800 gr. 80 v. Za poštno nakaznico in sicer do zneska 40 K 20 v, od 40 K do 100 K 30 v, od 300 do 600 K 90 v, od 600 do 1000 K 1 K 50 v.

Dognano je, da so obče priljubljene in vsestransko razširjene skapljice sv. Marka, mestne lekarne v Zagrebu Markov trg, najpotrebnejše v vsaki hiši. Podati se jih more bolnikom kot prvo pomoč, zdravim pa v odvrnitve bolezni. Zato pa opozarjamo p. n. gg. čitatelje na današnji oglas „Mestne lekarne“ v Zagrebu, Markov trg, na 4. strani.

Wilhelmov zeljišeni sok je vže dolgo let priljubljen sok proti kašlju. Eno steklenico po K 250, poštni zavoj s 6 steklenicami za K 10 — pošilja franko na vse avstro-ogerske poštne postaje Franc Wilhelm, lekarnar, c. kr. dvorni zalagatelj v Neunkirchen (Spodnje Avstrijsko). V znak pristnosti je odtisnjen na vsakem zavitku grb trga Neunkirchen (devet cerkva). Prodaja se v vseh lekarnah. Kjer se ne dobi, se pa direktno določje.

Izjava.

Razumem splošno nevoljo onih posestnikov goriškega okraja, ki so odstopili svet vipavski železnici, tekoč že tretje leto, ne da bi kljub obilim potom, storivših v to svrhu, dobili izplačilo dozdevne odškodnine. Ne zdi se mi umestno tem potom navajati vzrokov, zakaj se to do danes še ni zgodilo, a ker so se raznesli — gotovo po zaslugi ljudij, ki imajo mnogo povoda v tej zadevi molčati, ker stoje pod stekleno streho — krivi nazori o moji osebi, češ da jaz zavlačujem izplačilo, čutim se poklicanega izjaviti, da do danes nisem imel in nimam nikakega stika s podjetjem „Klemensiewicz & Demuth“ — kot kupcem in torej dolžnikom kupnine, marveč le s tehničnim birojem „Ofner“ na Dunaju, ki se peča z odpisom zemljišč v železnično knjigo. Vsa moja v tem pogledu strankam dana pojasnila so imela popolnoma neuraden značaj in zanje ne odgovarjam.

Gradišče, 2. nov. 1903.

Anton Carli,
not. kand.

Priporočilo!

Josip Novič,

krojaški mojster

v Gorici, Gosposka ulica št. 21
(tik pošte)

prvo nadstropje,

se priporoča slavnemu občinstvu, čast. duhovščini v mestu in na deželi.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva,

v Pevmi,

za Sošk. mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, ter na novo otvorjeno

podružnico

na voglu prišedši od Soškega mosta proti Gorici v hiši g. Fogaria h. št. 42.

V delavnici se izdelujejo vsa v sodarsko in kolarsko stroko spadajoča dela, in postrežba z lesom po najnižji ceni. —

Pri svetem Antonu Padovanskem

NOVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in neštevilno nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križčev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Gostilna
„pri Žagarju“
tik nove postaje
na Blančah,
toči
vedno naravna domača črna in bela vina. Kuhinja je preskrbljena vedno z gorkimi in mrzlimi jedili. Cene zmerne.
Priporoča se za obilen obisk iz mesta in dežele.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

Šimenc Fric

krčmar

dosedaj v Gosposki ulici (Via Signori)

preselil se je v

Magistratno ulico š. 9, (Via Municipio).

Priporoča se za obilen obisk.

Leop. Reja, gostilničar „Pri Golobu“

na voglu ulice Morelli.

Priporoča pristna briska bela in črna vina. — Izborna kuhinja postreže o vsakem času z okusnimi mrzlimi in gorkimi jedili.

Zastopstvo za prodajo pravega ljubljanskega kislega zelja v zabojih od 25 do 50 kg.

Za mnogobrojen obisk se priporoča slav. občinstvu v mestu in na deželi.

dajske kupčije so mu zaklicali: Proč ž njim! Sram ga bodi!) Vže pred dvema leti so bili šolski prostori dozidani in docela opravljeni; v začetku šolskega leta 1902—1903 je nastavila Lega tudi učitelja, kateremu se je godilo kakor se godi včasih generalu brez armade (burno ploskanje in smeh), bil je leto in dan brez učencev in učenc. Odprla pa se je ta šola z letošnjim šolskim letom, in ker je bil domači g. župnik zadržan, morali so iti k maši v Rutarje. Udeležili so se je poleg učitelja tudi trije ali štiri učenci iz duhovnije Rutarje. Zanimivo je tudi, kako so to šolo našim ljudem vsiljevali. Ni jim šlo gladko, kakor so upali, in jim še dandanes ne gre, ker, na čast in pohvalo našim zavednim rojakom v Neblem, Britofu in Hrušelju bodi povedano, so le enega dečka, iz fare šlovenske, slovenskega pokoljenja pregovorili oziroma njegovo mater, da ga je vpisala v njihovo šolo, katero tudi pohaja, a vže poprej je pohajal italijansko ljudsko šolo v Rutarjih, vsi drugi učenci in učence so iz duhovnije Rutarje. Vsiljujoč to šolo našim ljudem, so hodili po hišah po vsem Nebelu — takozvanem Ronchetu, Lojah, Hrušovjah, prigovaljali, pregovarjali naše ljudi, naj pošiljajo svoje otroke v Legino šolo, obljubovali jim seveda — Roma e Toma — obleko, jed, obuvalo, pokrivalo, šolske potrebščine, in kjer ni šlo z obljubami, posluževali so se tudi žuganj in groženj. Nekdo ni hotel vpisati svojih otrok v Legino šolo, zato mora letos s kmetije, o sv. Martinu jo mora zapustiti, ker se ni hotel udati. Na njegovo mesto pride seveda Furlan. (Slišali so se glasovi: Barabstvo!) To je seveda le očen slučaj, a zahvaliti moramo Boga, da nima „Il gruppo della Lega Naz. di Dolegna“ večjega in širšega vpliva.

Najnovejši glas Legovcev je pa ta, da bodo vse kmetije v Neblem odkupili in slovenske kmetovalce pregnali in jih nadomestili s furlanskimi. Občudovati pa moramo vrie Nebelce, Britofčane in Hrušovljane, da so ostali trdni kljub tolikim obljubam in pritisku. (Zborovalci kličejo: Bog jih živi!) To šolo so Legovci sezidali na čisto slovenskih tleh. Zakaj? Ker se jim je ta oddelek — po svoji topografski legi najbližji materi Italiji — zdel tudi najprimernejši za poitalijančevanje. Sam odbornik Legin iz Gorice, ki je zboč prevročega avstrijskega patrijotizma hitel meseca avgusta t. l. se poklanjat „svojemu“ kralju v Videm, je to govorniku razodel rekoč: (Tukaj navede govornik v furlanskem jeziku) „i ciars siors di Cormons e del gruppo di Dolegna mi ian dit, che chist terren le addatat“. (Splošen smeh.) Slovenski bi se reklo: Izvestni gospodje iz Kormina in oddelka Dolenje so mi rekli, da ta teren je najbolj ugoden. Da, da, izvestni gospodje v Korminu, kakor tudi od „gruppo di Dolegna“ so upali, da bode njih šola polna slovenskih otrok, a glejte, morajo se zadovoljiti le z otroci od „Beppona“ (vnovič smeh) Kancijanov in Jenkovega, torej izključno iz duhovnije Rutarje, kojih krajev stariši pošiljajo otroke v dvakrat oddaljenejšo Legino šolo, samo da kljubujejo slovenskemu narodu. Te je zbornalo društvo Lega in — nota bene — s podpisovanjem po hišah — je-li to postavno? — samo da figurirajo pred svetom s svojo šolo, da celo se je ta po italijanskih časopisih proslavljena trorzredna mešana šola spremenila v otroški vrtec, kajti ker naši ljudje ne pošiljajo svojih otrok v to šolo, sprejemajo celo male otročiče pod 6. letom v šolo, seveda iz duhovnije Rutarje, da zamorejo pred svetom prikriti svojo blamažo. Naj jo le prikrivajo. Na zvestobo in narodno zavednost naših obmejnih Slovencev v Neblem, Britofu in Hrušelju, se zanaša danes narod slovenski, njih trdnost in stalnost ima preprečiti grde nakane naših sovražnih narodnih nasprotnikov. Da, rojaki v Neblem, slovenski narod od Vas pričakuje, da se vresnici od Vaše strani izrek pesnika: „Hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovenca ne gane!“

(Konec pride.)

Politični pregled.

Deželni zbor.

V četrtkovi seji istrskega deželnega zbora, ki je trajala do 11. ure po noči, so hrvatsko-slovenski poslanci zopet nekoliko obstruirali. Sicer pa se je vršila seja prilično mirno. Hrvatsko-slovenski poslanci so vse polno predlogov in interpelacij. Za nekatere predloge gospodarskega pomena glasovali so celo Italijani. V ti seji je bil sprejet zakonski načrt, vsled katerega bo dežela v lastni režiji pobirala doklade na pivo. Sprejet je bil tudi predlog, da se podeželi mestna puljska bolnišnica.

V deželnem zboru štajerskem

vati deželnozbornska nemška večina opravičenih želj zastopnikov kmetijskih občin, da bi se volilni red na Štajerskem tako spremenil, da bi bilo v deželnem zboru kmečko ljudstvo razmeroma tako zastopano, kakor so zastopane druge volilne skupine, sklenila je nemška katoliška stranka s Slovenci in „Bauernbundovci“, da hoče obstruirati. To je deželnozbornsko večino jako oparilo.

V četrtkovi seji dež. zbora so Walz, grof Kottulinsky in tovariši predložili načrt volilne reforme. Načrt določa, naj ima dež. zbor 71 poslancev in sicer 3 viriliste, 12 veleposestniških, 25 mestnih in 23 kmetijskih poslancev ter 8 poslancev splošne kurije. Sestava dež. odbora ostane nespremenjena. Volitev naj bo direktna in tajna. V mestni kuriji naj bo volišče vsak kraj, ki ima 15.000 prebivalcev, v splošni kuriji vsak kraj, ki ima 500 prebivalcev. Splošna kurija naj bo sestavljena tako, kakor za državni zbor.

Listi poročajo, da je vlada sklenila, da češki dež. zbor ne bo imel v tekočem zasedanju dež. zborov nobene seje več, ker ni upanja, da bi se stranke zedinile. Čehi bodo na nemško obstrukcijo v dežel. zboru odgovorili s še krepkejšo obstrukcijo v državnem zboru.

Državni zbor.

Prihojnji teden se zaključijo oziroma tudi odgodijo zasedanja vseh deželnih zborov, da se potem koj skliče državni zbor.

Sklicanje delegacij.

Körber je bil v zadevi sklicanja delegacij pri cesarju. Baje bodo delegacije sklicane tekom štirih ali petih tednov.

Sprememba državnozbornskega vollnega reda na narodnostni podlagi.

Dr. Lueger je priobčil v dunajskem listu „Freisinnige Zeitung“ članek, ki se bavi na temelju statističnih podatkov z narodnostnimi razmerami v avstrijski državni polovici in v katerem pisatelj zahteva, da se naj državnozbornski volilni red preustroji na podlagi narodnostnega momenta. Dr. Lueger je izračunal na podlagi statističnih podatkov, da bi prišlo, ako bi se volilna reforma izvršila na podlagi splošne in enake volilne pravice ter se dala avtonomija zgodovinskim individualnostim kraljestvom in deželam, a ne da bi se povečalo doseganje števila državnih poslancev, na Nemce 134 mandatov, na Čeha 158, na Poljake 85, na Slovence 17, na Hrvate 13, na Italijane 7, na Rumune 5, na Rusine 6 mandatov. Ako se pa upošteva celotno število posameznih narodov v vseh deželah in odstotno razmerje k celoti vsega avstrijskega prebivalstva, in se upošteva edino le narodnostni moment, bi dobili Nemci 150 mandatov, Čehi 99, Poljaki 69, Slovenci 21, Srbohrvati 12, Italijani 13, Rumuni 5 in Rusini 56 mandatov. V prvem slučaju bi dobili Slovani 279, a v drugem slučaju 257 mandatov. Iz tega je razvidno, da kako nepravilno so zastopani Slovani na podlagi sedanjega krivičnega vol. reda v drž. zboru in da mora prej ali slej priti do tega, da bodo v ti postavodajni korporaciji Slovani zastopani kakor jim gre po božji in človeški pravici.

Delitev škofij na Češkem po narodnosti.

Zastopniki vseh čeških strank so poslali te dni knezoadskofo Skrbenskemu spomenico, v kateri ga prosijo, naj bi se škofije na Češkem razdelile po narodnosti. Kardinal je odgovoril, da bi bila pomnožitev škofij na Češkem najbrže tudi v prid cerkveni upravi. Samo sedanjí čas se ne zdi kardinalu ugoden za tako akcijo. Sicer pa se bo to vprašanje proučevalo ter se pri tem tudi oziralo na opravičene želje. Kardinal je nadalje pripomnil, da mora biti katoliška cerkev pravična vsem narodnostim in ne sme delati med njimi nobene razlike, ker bi inače ne ravnala po svojih principih.

Odlikovanje našega ministerskega predsednika.

Sv. oče Pij X. je podelil našem ministerskemu predsedniku dr. Körberju veliki križ Pijevega reda.

Avstrijski poslanik v Vatikanu ne odstopi.

„Fremdenblatt“ javlja, da so neobnovane vesti, da odstopi avstrijski poslanik v Vatikanu grof Szecheny, ker ni mogel prepričati imenovanja Merry del Vala papeževim državnim tajnikom.

Ogrske razmere.

V torek so položili novi ogrski ministri prisego v cesarjeve roke. V sredo pa so se predstavili ogrski ministri parlamentu, ki se je ta dan sešel. Seja je bila nenavadno burna. Opozicija je porabila demisijo dosedanjega predsednika zbornice poslancev, grofa Apponyja, da je začela obstruirati. Stavljena je bil namreč predlog, naj se otvori razprava o vzrokih, ki so prisilili grofa Apponyja, da je odstopil. Oglasilo se je k besedi vse polno govornikov. Ker je pa pod-

razpravo o ti zadevi in je dal besedo novemu ministerskemu predsedniku grofu Tiszi, da bi razložil zbornični program nove vlade, nastal je v zbornici hud vihar, ki se ni polegel, dokler ni podpredsednik naznanil, da se bo torej najprej nadaljevala razprava o demisiji grofa Apponyja in bode še le potem prišel na vrsto grof Tisza s svojim programom. Predsednik je po ti svoji izjavi zaključil sejo. Tudi magnatska zbornica je zborovala. Tu pa je bilo vsprejeto novo ministerstvo z velikim navdušenjem. Govorec o programu sedanje vlade, našteval je grof Tisza vse koncesije, katere je krona v narodnem oziru dovolila Madjarom glede armade, in teh koncesij bila je lepa vrsta. Z jedno besedo: Madjari so dobili od *krona vse, kar so zahtevali. Sve. da je magnatska zbornica vsprejela Tiszov govor z navdušenim odobravanjem in da se je potem zadovoljno razšla.

V četrtek se je v zbornici poslancev nadaljevala obstrukcija. Ministerski predsednik Tisza ne more priti do besede, da bi obrazložil svoj program. Splošno je mnenje, da zadene tudi njega ista usoda, katere je zadela njegovega prednika. Vse ogrsko časopisje prorokuje novemu ministerskemu predsedniku kratko življenje. Govori se pa tudi, da poskusi Tisza svojo srečo z razpustom državnega zbora.

Včeraj je prišel grof Tisza do besede in je v poslanski zbornici razvil svoj program. Seja je bila še precej mirna. Danes se vrši izvolitev novega državnozbornskega predsednika.

Zanimliva razsoda v volilnih stvareh na Ogrskem.

V smislu zakona je kraljevi kuriji na Ogrskem poseben senat za razsojanje v volilnih stvareh. Ta senat ima pravico, ako so bili volilci podkupljeni, glasove podkupljenih volilcev odšteti od števila glasov, katere je dobil izvoljeni kandidat, in eventuelno tudi na volitvah po krivici propadlega kandidata proglasiti zakonito izvoljenim poslancem. V pondeljek se je prvokrat dogodilo, da se je kurija poslužila te svoje pravice. Propali kandidat v volilnem okraju Szalka, Konkoly, tožil je namreč svojega protikandidata Jakabffyja, da je bil ta poslednji s pomočjo podkupljenih glasov izvoljen poslancem. — Kurija je poslancu Jakabffyju odštela podkupljene glasove in konstatirala, da ima vsled tega kandidat Konkoly večino 11 glasov ter ga proglasila zakonito izvoljenim poslancem. Procesne stroške znašajoče 20.000 kron, plačati mora Jakabffy.

Ne bi bilo slabo, ako bi imeli n. pr. v naši Istri tak zakon. Bog, ve ali bi bil tudi potem prišel na Dunaj kakor zastopnik V. kurije, oni, ki je bil prisegel, da mora na Dunaj, „živ ali mrtev“. Kaj meni — gospod Bennati!

Blažja struja.

Pod novim hrvatskim banom Pejačewiczem zapihal je nekoliko blažji veter kolikor pri sodnjah tako tudi pri političnih oblastih. Hrvatski opozicijski listi se ne konfiscirajo več tako zaporedoma kakor so se poprej. Ovrgele so se tudi razne odsodbe iz prejšnje dobe.

Srbska neodvisna stranka na Hrvatskem

je imela v soboto shod v Glini. Stranka je zahtevala popolno enakopravnost pravoslavne cerkve s katoliško cerkvijo, cirilice z latinico in srbski zastavi iste pravice, kakršne ima hrvaška zastava. Shod je zahteval finančno samostojnost Hrvatske in je priporočal strankinemu vodstvu v sabor volit le take može, ki bodo zvesti tem sklepom. Imenom Hrvatov je govoril na shodu Stjepan Radić.

Novo italijansko ministerstvo.

Novo italijansko ministerstvo položilo je te dni prisego v kraljeve roke. Uradno dunajsko časopisje pozdravlja novo italijansko ministerstvo še precej simpatično. Ker je minister za zunanje zadeve Tittoni politično še popolnoma neznana oseba, misli se, da bode pravi voditelj za zunanjo politiko ministerski predsednik Giolitti. Pri ti priliki pa se dunajsko časopisje jako nezadovoljno spominja bivšega min. pred. Zanardellija. Ne more mu odpustiti, da je dopustil, da se so celó italijanski državni podtajniki udeleževali irredentovskih protiaustrijskih demonstracij ter se nadejajo, da bode pod Giolittijem v tem pogledu bolje. Mi smo pa prepričani, da ne bode v omenjenem pogledu tudi pod Giolittijem ministerstvom bolje. K večjemu ne bode Giolitti tako odkritosrčen, kakor je bil Zanardelli.

Kulturni boj na Francoskem.

V torek dopoldne ob 9. uri so bili izgnani kapucini iz samostana Rue de Sante. Ko je policija udrla v samostan, je našla menihe zbrane v samostanski kapelici. Eden očetov je prebral protest proti izgnanju. S silo so iztirali 200 me-

zbrana množica je dala duška svoji nevolji.

Sestanek ruskega carja z nemškimi cesarjem.

V Wiesbadnu, kjer sta se sešla v sredo ruski car in nemški cesar, prišlo je o ti priliki vse polno vojaštva. Oh potu, po katerem sta se peljala vladarja, je bilo nastavljenih 3500 vojakov. Vpizorile so se pri ti priliki jako stroge varnostne odredbe. Vladarja sta se pristrčno pozdravila, stiskajoč si roke, objemajoč se ter poljubljajoč. Prisotnih je bilo v Wiesbadnu vse polno nemških kakor tudi ruskih političnih osebnosti, na čelu jim seveda ruski in nemški minister za zunanje zadeve. Iz tega se lahko sodi, da ima ta sestanek velevažen politični pomen.

Dogodki na Balkanu.

Turška vlada je odgovorila na noto, ličočo se novih reform. Nje odgovor je jako površen in ni prav za prav noben odgovor. Turčija se izgovarja, da ni ona kriva, ako se niso mogle izvesti vse reforme, in vrača krivdo na ustaše. Kakor poprejšnje, ostale bodo tudi nove reforme le na papirju.

Domače in razne novice.

Imenovanje v finančni stroki. — Finančni minister je imenoval računarskega revidenta g. Karola Simonisa računskim svetnikom na računarskem oddelku tržaške finančne direkcije.

Smrtna kosa. — Včeraj jutraj je umrl trgovec g. France Alpi, brat preč. g. monsij. Alpja.

Osebnost vest. — Gospod dr. Ferdo Černe, doslej koncipijent pri gosp. dr. Rybáru v Trstu, se je preselil v Gorico, kjer je vstopil v odvetniško pisarno g. dr. Frankota.

Za „Šolski Dom“ je došlo predsedništvu: Simom Gregorčič, pesnik, na račun ustanovnine 50 K; Valentin Kumar, vadnični učitelj v p. v Gorici, letno podporo 24 K, v božične jaslice 6 K; dr. A. Gregorčič za božičnico 20 K.

Srčna hvala!

Dobrohoten nasvet. — Gabršček se je v „Soči“ že opetovano zagnal v par slovenskih stalnih gostov hotela pri „Treh kronah“, ker ne obiskujejo hotela „zum goldenen Hirschen“. Med temi gosti so tudi taki, ki jih je Gab. v svojem listu napadal ter jih imenoval brez vsakega razloga „klerikalne podleže“. Ker reflektuje pri svojem obrtnem podjetju na podporo tudi teh „podležev“, svetujemo mu najprej, naj poskrbi kot sedanjí „Repräsentant des Hauses“, da dobi njegov hotel vsaj deloma slovensko lice! Zraven nemškega in laškega napisa in zraven nemških jedilnih listov naj se napravi tudi slovenski napis in slovenski jedilni list. To je vendar skromna želja, katero slovenski gostje menda smejo izraziti.

Ko izvrši ta naš nasvet, naj zapusti koj „Zlatega jelena“ in naj ne stopi nikdar več čez njegov prag. Da bo znal naš svet uvaževati, pripomnimo le to-le:

Krčmar, tembolj pa še „Repräsentant des Hauses“ mora biti prijazen, priljubljena oseba, ki nikogar ne žali in ki si zna s svojo ljubeznivostjo goste pridobiti. Ali ima „Jelenov“ reprezentant te lastnosti? Gab. se menda vendar toliko pozna, da ne bo tega trdil! Saj je vendar tekom zadnjih let stotine slovenskih rojakov v svojih listih nesramno napadal in žalil! In zdaj, ko se je poprijel tudi krčmarske obrti, zahteva podpore tudi od teh rojakov!

Zraven svoje nestrpnosti, brezobzirnosti in agresivnosti ima sedanjí zastopnik „Zlat. jelena“ tudi navado, da si zapisuje pogovore z ljudmi, s katerimi pride v dotiko. To mu pride čez sedem let vse prav. Vsi se menda še spominjajo, kako je pred leti razkrival v „Soči“, zapupne pogovore z raznimi nekdanjimi prijatelji!

Previdnemu človeku zadostuje že ta Gabrščekova lastnost, da ne obiskuje prostorov, kjer se Gab. šopiri.

Gabršček pa ne odganja od „Jelena“ le slovenskih gostov, ampak tudi laške, ker jih brez potrebe žali. Dasi je pisal v „Soči“, da je večina, ki daje „Jelenu“ zaslužek, neslovenska, imenuje vendar predzadnja „Soča“ goriške Lahe „degeneriran element“. Ali misli Gab., da privabi s takim pavšalnim žaljenjem laške goste v svoj hotel?

Svetujemo mu torej še enkrat, naj pusti krčmarstvo, za katero nima niti ene dobre lastnosti.

Ako bo Gabršček naš dobrohoten nasvet uvaževal, utegnejo zahajati k „Jelenu“ ne le „klerikalni“, ampak tudi tisti „narodno-napredni“ gostje, katere pri „Treh kronah“ lahko vidi vsak ponedeljek in četrtek.

Če bo pa po hotelu „zum goldenen Hirschen“ še strašil, odvrne še marsikatero sedanjega gosta in hotel gotovo

Kapljice sv. Marka

Te glasovite in ne nadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni. Posebno odstranjujejo trganje po kosteh, nogah in rokah ter ozdravijo vsak glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar in izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Te preženejo velike in male gliste ter bolečine po teh provzročene.

Tudi delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter „koliko“ in ščipanje v želodec. Odpravijo vsako mrljico in od te izvirajoče boleti.

Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in „madroni“, in zato ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

Dobivajo se samo v „**Mestni lekarni v Zagrebu**“. Naročuje se edino in **tačno** le pod naslovom:

„**Mestna lekarna**“, Zagreb, Markov Trg šte. 40, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot en ducat (12 steklenic) se ne pošilja.

Cena je naslednja in sicer **franko** na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) K 4- h	4 ducat (48 steklenic) K 14-60 h
2 " (24 ") " 8- " "	5 " (60 ") " 17- " "
3 " (36 ") " 11- " "	

Priznalnih pisem imam na tisoče, da jih ni mogoče vseh tukaj ponatisniti, zato navedem imena le nekaterih gospodov, ki so s posebnim uspehom uporabljali kapljice sv. Marka, ter popolnoma ozdravili: Iv. Barentinčič, učitelj; Janko Kišur, kr. nadlogar; Štefan Barčič, župnik; Ilija Manič, opančar; Sofija Vuheleč, šivilja; Jožef Seljanič, kmet itd. itd.

Kapljice sv. Marka.

Mestna lekarna

Zagreb,

Markov trg šte. 40, poleg cerkve sv. Marka.

Naznanilo preselitve

Naznanjam sl. občinstvu, da sem preselil svoj zobozdravniški atelje s prvim oktobrom v

Corso Giuseppe Verdi 19.

(poprej Vrtna ulice) nasproti ljudskemu vrtu in ordinujem od 9.—12. ure predpoludne in od 2.—5. ure popoldne.

Med. univ. dr. B. Pikel, zobozdravnik v Gorici.

Vsaki gospodinji

je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobri okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo sladne kave, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvornih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

Cena zavoju 50 vinarjev.
vsebina 500 gramov.

Anton Kuštrin

Gosposki ulici h. šte. 25,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnideršič & Valenčič v ll. Bistrici. Zveplenke družba sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Anton Pucelj

brivec

priporoča svoji dve brivnici

na Travniku 21,

in

na Stolnem trgu 2.

Postrežba točna.

Očarana

sem jako od lepote in dobrote Tvoje obleke. Kje vendar Ti kupuješ tako krasno blago? Povej mi vendar!

v „**Krojaški zadrugi**“

Gosposka ulica šte. 7.

katera tvrdka ima največjo zalogo te vrste v Gorici.

Kako je li to mogoče, saj sem vendar čitala v nekem listu, da nima „Krojaška zadruga“ nikakega blaga več.

Pojdi, pojdi in ne veruj vsake reči; prepričaj se sama in iznenadena bodeš, ko zagledaš isto založeno tako velikansko z blagom, da bodeš kar strmela. Tu ti leži na razpolago izvanredna množina raznega blaga za vsaki spol, in za vsaki letni čas, kakor krasne Zephyrije, batiste, perkal, svile, Oxford, Pique, vsakovrstnega volnenega blaga, moško sukno po vsakej ceni in izberi.

Tam dobiš bogato izbor vsakovrstnega blaga, za **noveste jako veliko zalogo perila**, kakor platna, Chiffon, prtenine, hladne, volnene odeje, kostre ženske rute itd. Tam dobiš tudi vse blago prejšnjih sezon **pod lastno ceno**. Videla si m tam tudi krasne vzorce že naročenega blaga za jesenski čas.

Na zahtevo se pošiljajo vzorci brezplačno. **Cene so tako nizke, da se je čuditi**, seveda tudi stalne. Torej pridi in poskusi, in gotovo boš zadovoljna!

Ravnokar je izšla

v zalogi

J. Blasnikova nasl. v Ljubljani

VELIKA

PRATIKA

za prestopno leto

1904,

ki ima 366 dni.

Na svetlo dala c. kr. kmetijska družba.

Blasnikova „Velika Pratika“, ktero izdaja c. kr. kmetijska družba že nad pol stoletja, izhaja od svojega rojstva že čez sto let, je **ednole prava, starodavna „Pratika“**, ktero je mnogo let skrbno urejal rajni prvoboritelj Slovencev, dr. Janez Bleiweis in v. č. g. župnik Blaž Potočnik ter razni drugi učenjaki duhovskega in svetnega stanu. Ta „Pratika“ ima na prvi strani podobo sv. Jožefa kot uradno potrjeno varstveno znamko. **Zatorej zahtevajte vedno le Blasnikovo „Veliko Pratico“**, vsako drugo zavrnite kot nepravilno!

„Vol. Pratika“ stane 24 v.

„Vol. Pratika“ stane 24 v.

Narodna tiskarna

v Gorici,

ulica Vetturini h. št. 9,

priporoča

najnotrdnejše vizitnice vsake velikosti.

Nar. tiskarna

izvršuje

vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela, kakor: trgovske račune, kuverte s firmo, poročnice, osmrtnice, vabila k veseliceam, plakate i. t. d., vse po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

V zalogi ima

vsakovrstne tiskovine za županstva, cerkvene urade in razne druge.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Izbaja vsa torek in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pada na ta dva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodajata se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevev tekališču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Pravica v službi — krivice.

Iz Celovca, 3. nov.

Črne bukve o brezpravnosti slovenske raje na Koroškem se polnijo; ni ga dne, da bi se starim krivicam ne pridružila nova. Vajeni smo že vloge trpinov, ki z oslovsko potrpežljivostjo prenašajo udarce in brcne, ki se jim jih deli v imenu postave. Trdo nam tiči za tilnikom tujčeva pest, vsak vzdih zatiranega naroda spremlja krohot in zasmeh moči in zmage pijanih sovražnikov. Imeli pa smo doslej vendarle še skromno, beraško pravico, vsaj vzdihovati, vsaj pritoževati se in vsaj pomoči prositi v — svojem jeziku. Edino naše zavetje bila so doslej sodišča, ona svetišča, kjer kraljuje devica „Pravica“, ki z zavazanimi očmi v imenu vladarjem z enako mero deli pravico vsem, ki se k nji zatekajo. Poslušala nas je doslej ta hči luči in svitlobe v našem jeziku in pa — vsaj kolikor je mogla — tudi v našem jeziku ustrezala našim tožbam.

Toda to je bilo in ni več! Dogodki zadnjega časa nam pričajo, da se je pravica izselila iz naših sodišč; njena podoba je izgubila iz njenih lastnih domov, kjer nam danes v vsej ostudnosti iz vseh kotov nasproti reži vsenemška nestpnost in krivice.

Često se povzdiguje pravičnost in nedotakljivost sodnijskega stanu, ki jo baje ne morejo in ne smejo omajati politični viharji. Morda je drugod drugače, pri nas pa moramo javno izpovedati, da smo izgubili popolnoma zupanje v veliko večino sodnih uradnikov. Sodniki na Koroškem so danes po veliki večini hoté ali nehoté prava janičarska četa v vrstah naših narodnih nasprotnikov. Oni, ki jim je poverjena najvažnejša in najsvetejša javna služba — iskati in braniti pravico proti vsakteremu krivičnemu — teptajo danes sami na najkrutejši način naše v postavah in naredbah utemeljene jezikovne pravice. Tako nizko pravosodje še nikjer na Avstrijskem ni stalo, kakor stoji danes pri nas. Imamo častne izjeme, a redke so kakor bele vrane, in molčati morajo h krivicam, ki jih delajo drugi — sicer gorje jim! Povsod po sodnih dvoranah so razstavljeni ovaduhi, ki kakor risi preže na svoje žrtve. Tudi dobri morajo tuliti z „Wolfovi“, če ne jih volkovi požro.

Ne pišem teh vrstic iz srda do sodnijskega stanu kot takega; lep in vzvišen

je ta stan, kakor malokateri, — toda le tedaj in le dotlej, dokler sodnik sam spoštuje svojo suknjo. Če se pa sodnik sam izpozabi, je pa dolžnost časopisja, da javno graja njegove napake in ga opozori na njegove dolžnosti. Zato dvigamo v imenu slovenskega naroda svoj svarični glas in kličevo z vsjo resnobo in vsem povdankom: Gospôda sodniki, iztrgajte se iz pogubonosnih objemov vsenemških jakobincev, dokler je še čas; ne dajte se terorizirati od prusofilske kamerile, ki vas hoče izrabljati za svoje hujskajoče protiaustrijske in protidinastične namene! Bodite branitelji pravice, zatiralci krivice, bodite pravi sodniki! To bo v čast vam in vašemu stanu, narodom pa v korist in pomirjenje.

Ko pišemo to ostro, toda pravično sodbo o naših sodnih razmerah, imamo pred očmi zlasti tri slučaje iz pravosodne prakse zadnjih dni — tri slučaje vnebovpjioče krivice.

Prvi se je dogodil v soboto dne 31. oktobra t. l. na okrajnem sodišču v Velikovcu. Bila je razprava radi žaljenja časti. Tožnik je bil Slovenec, toženeц Slovenec, pričé Slovenci. Sodil je adjunkt Thurn, ki zna slovenski, istotako zapisnikar; tožnika je zastopal dr. Brejč, tožena dr. Gebert. Tožba je bila slovenska. Človek bi mislil, da ni zadržka, da bi se razpravljalo v jeziku, ki so ga vsi udeleženci zmožni, izvzemši toženečevega zagovornika. Pa kaj šel! Sodnik je razglasil sklep, da se bo razpravljalo nemško, češ, ker zagovornik ne zna slovenski in je protestiral zoper slovensko razpravljanje; dr. Brejč pa je sodnik z vsjo resnobo zagrozil, da ga bo kontumaciral, ako bo slovensko govoril! Merodajen je bil torej tu ne jezik strank — notabene toženeц sam ni zahteval nemške razprave — temveč jezik, ki ga je zahteval nemški advokat! Razpravni jezik tedaj ni odvisen od zakonitih predpisov, določi ga marveč advokat, pa le — če je Nemeц!

To se je takoj pokazalo dne 2. novembra t. l. Na ta dan sta bili razpisani dve kazenski razpravi pred deželnim sodiščem v Celovcu. Tožena sta bila dva trda Slovenca, nemščine popolnoma nevedša. Zagovarjal ju je dr. Brejč, ki je svoje pooblastilo dosti prej sodišču naznanil s prošnjo, da naj se glede na to, da njegova klijenta razumeta samo slovenski, poskrbi, da se bo moglo slovenski razpravljati, in da naj

se o tem obvesti tudi državno pravdnništvo. Pa kaj se zgodi? Dasi je mogoče brez težav sestaviti popolnoma slovenski senat in so se taki senati tudi že sestavljali, se je ta dan prikazal na pozorišče senat, v kojem sta bila samo dva sodnika slovensčine zmožna, eden sodnikov je ne razume prav nič, eden pa jo ima samo v svoji kvalifikacijski tabeli, zna je pa ne; zapisnikar trd Nemeц. Državno pravdnništvo je bilo zastopano po državno-pravdniskem namestniku, ki prav lepo slovensko govori. Dr. Brejč je slovensčine nezmožne sodnike odklonil in sklicevaje se na točko 3. jezikovne naredbe od l. 1862 — torej iste naredbe, na kojoj se nasprotniki sami vedno sklicujejo — zahteval slovensko razpravljanje. Sodni dvor pa je po dolgem posvetovanju skenil, da se bo razprava vršila v nemškem jeziku, dr. Brejču se prepove slovensko pledirati (zagovarjati), v slučaju nepokorščine se mu zagrozi z discipliniranjem po § 236. k. p. r. Nato se razprava vrši. Predsednik se trudi s slovenskim obtožencem in slovenskimi pričami, čestokrat on ne razume obtoženca in prič, največkrat pa ti njega ne. Najhujša srednjeveška inkvizicija ni mogla biti mučnejša, kakor je bilo to lomljenje jezika. Na koncu stavi dr. Brejč v slovenskem jeziku predlog na zaslišanje daljnih prič. Predsednik ga opominja, da naj govori nemški, dr. Brejč se ne ukloni. Sodni dvor se gre posvetovati. Kmalu pride nazaj in razglasi se sklep: da se dr. Brejču radi tega, ker se v kljub prepovedi poslužuje slovenske govornice, dá ukor in se mu zagrozi, da se mu bo vzela beseda, ako nadaljuje v slovenskem jeziku. Na to sledi zatožni govor državnega pravdnika; za njim bi imel govoriti dr. Brejč. Komaj pa izusti prvi slovenski stavek, prekine ga predsednik, rekoč, da mu odtegne besedo!

Razglasi se sklep, da se razprava preloži v ta namen, da naj bi si obtoženeц poiskal drugega zagovornika; ako si ga sam ne poišče, postavilo se ga bo „ex officio“! Zgodilo pa se je še nekaj, kar je vsem sapo zaprlo: Ko je predsednik nato obtožencu, ki je kar debelo gledal te čudne prizore, razlagal, kaj se je ravno kar zgodilo, in mu s hvalevredno vneto skušal dopovedati, da je preložitve kriv njegov zagovornik, ki noče nemški govoriti, je obtoženeц z glavo zmajal in se naivno začudil: „Zakaj pa bi ne smel

slovenje govoriti, saj je naš jezik glih tolk'k vreden kakor nemški“! Na to očitajoče vprašanje ostal je predsednik odgovor dolžan! Ker se pa vedno izigravajo izjave strank zoper zastopnika, zahteval je dr. Brejč protokoliranje te strankine izjave, ki je uničujoča obsodba sodnega postopanja.

Kakor ta ravno kar opisana, tako se je vršila tudi druga razprava. Bila je iz istega razloga preložena.

To je bil dan zmage nemškega moloča, pravica pa si je zakrila oči, in Slovenija se je razjokala nad krutostjo, da se je vrglo jezik slovenski na smetišče sodišč v oni deželi, ki je bila kedaj naša izključna last, naši sedanji zatiralci pa naši — gostje. ☉ slovenska gostoljubnost — ti si naša poguba! —

Rožek — Velikovec — Celovec! V Rožeku prepovedan, v Velikovcu kontumaciran, v Celovcu izbacnjen — taka je ravnopravnost slovenskega jezika pri nas. In še vedno ni zadovoljna nemška požrešnost, še vedno kriči o protekciji Slovencev, o naši poželjivosti itd. Bog daj tem norcem pamet in njihovim pomagačem — —

Javni ljudski shod na Križadi v Neblem.

(Izvirno poročilo.) (Dalje.)

Na to dá predsednik besedo č. g. župniku iz Šlovenca, Andr. Gergoletu. Ko je govornik nastopil, so ga navzoči burno pozdravili, ker so vedeli, da bo govoril o „Legini“ šoli v Neblem. Govornik je v začetku popisal zgodovino ustanovitve te šole. To vam je precej mikavna zgodovina. Legovci so precej dolgo časa napravljali svojo šolo v Neblem, ker jim ni šlo gladko to delo. Najprvo so iskali svet za to šolo, vprašali so, da bi jim ga dal neki italijanski posestnik, ki ima tudi v šlovenski fari nekaj posestva, a č. g. govornik nam je povedal, da je bil dotični posestnik nasproten temu, ker je izvedel, da bo Legina šola imela namen raznorodovati slovensko dečo v tej okolici, zato je odbil Legino prošnjo. (Temu Italijanu so zborovalci izrekli pohvalo.) Nadalje nam je povedal g. govornik, da je Lega svoj namen dosegla pri slovenskem posestniku v Neblem, ki je prodal Legi svoje poslopje, katero so Legovci prezidali v šolske prostore. (Ta njegov čin so zborovalci obsodili. Ogorčeni vsled take iz-

PODLISTEK.

13

Mladi gozdar.

Izvirni roman. Spisal Soški-črnošolec.

(Dalje.)

„No, do-li kaj, ali nič?“ povpraša nevoljno Sever čez nekoliko časa.

„Le piši, kakor ti porečem... Stoj! — Ne šel!“

„Kdo te bo čakal? — Pisal bom kar sam.“

„Saj res, prav imaš. — A ko končaš, mi prebereš vse.“

„Ne boj se za to“ odvrne Sever in začne pisati:

„Predrago srce mojega srca!

S tresočo se roko sem prijel kurje pero in napisal par črnih besed na beli papir. Spominjaš se morebiti še, kako sva o vseh svetih brala opréšnike. Povedala sva si tačas to in ono in bilo nama je dobro, kakor bi gledala od daleč nebesa. Ti si rekla, da me vidiš rada, zlata Špela, jaz sem pa molče prikimal in dejal, da Te imam rad. Glej, manjkalo je tačas samo križa in bila bi mož in žena, kakor sva sedaj Kozmek in Špela. A križa ni bilo, in ga ni bilo, in midva sva bila in sva še, kar sva bila. In vendar — en sam križ, in midva bi bi bila, kar misva. — — Ljubim Te na vse kriplje in pretege, ljubim Te v potu svojega obraza, prezlata Špela. Ljubim Te nad vse žganjske merice in „frakeljčke“, nad vse gnjati in klobase, nad vse kisló in sladko. — Noč in dan precejam debele solze za

Čas je, da odložim kurje pero, namočeno — v ognju moje ljubezni do Tebe. Prosim Te lepo, potrudi se še ti, da se malo razvije najina stvar in da pride do cilja in konca. Tri tisoč tri sto in trinideset poljubov čez hribe in doline notri do zelenega groba.

Tvoj na veke zvesti

Kozmek Mrak“.

Nato prebere Tone pismo na glas. Kozmeka je tako pretreslo, da so se mu kakor bob debele solze udirale po licih.

„Nadejam se, da bo Špela ganjena“, pripomni nalašč Sever, potem pa hlastno povpraša: „Kako pa pošlješ to pismo?“

„Eh, kako! — Pritisne se gori cesarski pečat, pa gre lahko po pošti. — Sicer ga pa ne mislim poslati po pošti, ker se mi ne zdi varno. Nocoj, ko bo uže vse spalo, kakor klada na tnalu, postavim škatljico s pismom na Špelino okno. Ni vrag, da ne bi ga videla zjutraj, ko vstane.“

„Naj se pes obesi, ti Kozmekček si pa pretkana glavica! — Toda, meni se uže muči domov. Srečno opravi. Z Bogom!“ Rekši, odide Sever naglo proti domu.

„Z Bogom! — Povrni ti Bog, Tone; a Mrak tudi ne ostane umazan“, vpije srečni Kozmek za odhajajočim.

X.

„Tekel čas je mladih dni,
Póme b'lo nikogar ni...“
Prešeren.

malo osiveli lasje, viseli so ji čez čelo, ne zmeneč se za staro ruto, ki jih je hotela zadržati na odmerjenem jim prostoru. Na obrazu starkinem je izklesal očanec čas uže marsikatero znamenje minljivosti.

Tu imaš, dragi bralec, površno slike „zlate“ Špela, Kozmekove neveste. Res, čuditi se je Kozmeku in njegovemu ukusu.... Toda, kaj hočemo: — de gustibus....

Nenavadno hitro je merila Špela korake po grdem kolovozu. Od časa do časa je privlekla varno iz nedrij zamazan list, na katerem je bilo nekaj prav bledega pisanja.

Dospela je bila uže do znamenja sv. Jurija, ki je stalo pred Lesjem. Tu je naenkrat obstala, vzela zopet list iz nedrij, sedla v travo ob poti in jela migati z ustnicami, kakor da bi brala. Kmalu je pa zopet spravila list, se zagledala v podobo sv. Jurija in začela sama pri sebi polglasno:

„O sv. Jurček, naš varih! — Bi mi-li mogel ti razkriti, kaj je prineslo na moje okno to pisanje? — O povej mi, če veš, povej! — Kaj mara pač nas gospod župnik, ki zmeraj bere na bukve, še po noči. — Ti Špela pa, ti ne znaš ne brati, ne pisati. Učila se nisi, zato pa ne znaš. — K župniku moraš sedaj, reva... Pokazati moraš drugim, kar bi lahko vedela sama... Ta papir ni prazen... Tu ni brez skrivnosti... Sreča, Špela, sreča morda in bogastvo...“

V tem se oglašé zvonovi cerkve sv. Jurija v Lesju. Špela plane nemudoma kvišku in se podviza proti

dajske kupčije so mu zaklicali: Proč ž njim! Sram ga bodi!) Vše pred dvema leti so bili šolski prostori dozidani in docela opravljeni; v začetku šolskega leta 1902—1903 je nastavila Lega tudi učitelja, kateremu se je godilo kakor se godi včasih generalu brez armade (burno ploskanje in smeh), bil je leto in dan brez učencev in učenk. Odprla pa se je ta šola z letošnjim šolskim letom, in ker je bil domači g. župnik zadržan, morali so iti k maši v Rutarje. Udeležili so se je poleg učitelja tudi trije ali štirje učenci iz duhovnije Rutarje. Zanimivo je tudi, kako so to šolo našim ljudem vsiljevali. Ni jim šlo gladko, kakor so upali, in jim še dandanes ne gre, ker, na čast in pohvalo našim zavednim rojakom v Neblem, Britofu in Hrušeljcu bodi povedano, so le enega dečka, iz fare slovrenske, slovenskega pokoljenja pregovorili oziroma njegovo mater, da ga je vpisala v njihovo šolo, katero tudi pohaja, a vže poprej je pohajal italijansko ljudsko šolo v Rutarjih, vsi drugi učenci in učenke so iz duhovnije Rutarje. Vsiljujoč to šolo našim ljudem, so hodili po hišah po vsem Neblem, takozvanem Ronchetu, Lojah, Hrušovljah, prigovarjali, pregovarjali naše ljudi, naj pošiljajo svoje otroke v Legino šolo, obljubovali jim seveda — Roma e Toma — obleko, jed, obuvalo, pokrivalo, šolske potrebščine, in kjer ni šlo z obljubami, posluževali so se tudi žuganj in groženj. Nekdo ni hotel vpisati svojih otrok v Legino šolo, zato mora letos s kmetije, o sv. Martinu jo mora zapustiti, ker se ni hotel udati. Na njegovo mesto pride seveda Furlan. (Stišali so se glasovi: Barabstvo!) To je seveda le eden slučaj, a zahvaliti moramo Boga, da nima „Il gruppo della Lega Naz. di Dolegna“ večjega in širšega vpliva.

Najnovejši glas Legovcev je pa ta, da bodo vse kmetije v Neblem odkupili in slovenske kmetovalce pregnali in jih nadomestili s furlanskimi. Občudovati pa moramo vrle Nebelce, Britofčane in Hrušovljane, da so ostali trdni kljub tolikim obljubam in pritisku. (Zborovalci kličejo: Bog jih živi!) To šolo so Legovci sezidali na čisto slovenskih tleh. Zakaj? Ker se jim je ta oddelek — po svoji topografski legi najbližji materi Italiji — zdel tudi najprimernejši za poitalijančevanje. Sam odbornik Legin iz Gorice, ki je z bok prevročnega avstrijskega patrijarha hitel meseca avgusta t. l. se poklanja „svojemu“ kralju v Videm, je to govorniku razodel rekoč: (Tukaj navede govornik v furlanskem jeziku) „i ciárs siors di Cormons e del gruppo di Dolegna mi ian dit, che chist terrèn le addata“. (Splošen smeh.) Slovenski bi se reklo: Izvestni gospodje iz Kormina in oddelka Doljenje so mi rekli, da ta teren je najbolj ugoden. Da, da, izvestni gospodje v Korminu, kakor tudi od „gruppo di Dolegna“ so upali, da bode njih šola polna slovenskih otrok, a glejte, morajo se zadovoljiti le z otroci od „Beppona“ (vnovič smeh) Kancijanov in Jenkovega, torej izključno iz duhovnije Rutarje, kojih krajev stariši pošiljajo otroke v dvakrat oddaljenejšo Legino šolo, samo da kljubujejo slovenskemu narodu. Te je zlobnalo društvo Lega in — nota bene — s podpisovanjem po hišah — je-li to postavno? — samo da figurirajo pred svetom s svojo šolo, da celo se je ta po italijanskih časopisih proslavljena trorzazredna mešana šola spremenila v otroški vrtec, kajti ker naši ljudje ne pošiljajo svojih otrok v to šolo, sprejemajo celo male otročiče pod 6. letom v šolo, seveda iz duhovnije Rutarje, da zamorejo pred svetom prikriti svojo blamažo. Naj jo le prikrijava. Na zvestobo in narodno zavednost naših obmejnih Slovencev v Neblem, Britofu in Hrušeljcu, se zanaša danes narod slovenski, njih trdnost in stalnost ima preprečiti grde nakane naših sovražnih narodnih nasprotnikov. Da, rojaki v Neblem, slovenski narod od Vas pričakuje, da se vresniči od Vaše strani izrek pesnika: „Hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovenca ne gane!“

(Konec pride.)

Politični pregled.

Deželni zbori.

V četrtkovi seji istrskega deželne zboru, ki je trajala do 11. ure po noči, so hrvatsko-slovenski poslanci zopet nekoliko obstruirali. Sicer pa se je vršila seja prilično mirno. Hrvatsko-slov. poslanci stavili so vse polno predlogov in interpelacij. Za nekatere predloge gospodarskega pomena glasovali so celo Italijani. V ti seji je bil sprejet zakonski načrt, vsled katerega bo dežela v lastni režiji pobirala doklade na pivu. Sprejet je bil tudi predlog, da se podeli mestna

vati deželnozborska nemška večina opravičenih želj zastopnikov kmetijskih občin, da bi se volilni red na Štajerskem tako spremenil, da bi bilo v deželnem zboru kmečko ljudstvo razmeroma tako zastopano, kakor so zastopane druge volilne skupine, sklenila je nemška katoliška stranka s Slovenci in „Bauernbundovci“, da hoče obstruirati. To je deželnozborsko večino jako oparilo.

V četrtkovi seji dež. zboru so Walz, grof Kottulinsky in tovariši predložili načrt volilne reforme. Načrt določa, naj ima dež. zbor 71 poslancev in sicer 3 viriliste, 12 veleposestniških, 25 mestnih in 23 kmetijskih poslancev ter 8 poslancev splošne kurije. Sestava dež. odbora ostane nespremenjena. Volitev naj bo direktna in tajna. V mestni kuriji naj bo volišče vsak kraj, ki ima 15.000 prebivalcev, v splošni kuriji vsak kraj, ki ima 500 prebivalcev. Splošna kurija naj bo sestavljena tako, kakor za državni zbor.

Listi poročajo, da je vlada sklenila, da češki dež. zbor ne bo imel v tekočem zasedanju dež. zborov nobene seje več, ker ni upanja, da bi se stranke zedinile. Čehi bodo na nemško obstrukcijo v dežel. zboru odgovorili s še krepkejšo obstrukcijo v državnem zboru.

Državni zbor.

Prihodnji teden se zaključijo oziroma tudi odgodijo zasedanja vseh deželnih zborov, da se potem koj skliče državni zbor.

Sklicanje delegacij.

Körber je bil v zadevi sklicanja delegacij pri cesarju. Baje bodo delegacije sklicane tekom štirih ali petih tednov.

Sprememba državnozbornskega vollnega reda na narodnostni podlagi.

Dr. Lueger je priobčil v dunajskem listu „Freisinnige Zeitung“ članek, ki se bavi na temelju statističnih podatkov z narodnostnimi razmerami v avstrijski državni polovici in v katerem pisatelj zahteva, da se naj državnozbornski volilni red preustroji na podlagi narodnostnega momenta. Dr. Lueger je izračunal na podlagi statističnih podatkov, da bi prišlo, ako bi se volilna reforma izvršila na podlagi splošne in enake volilne pravice ter se dala avtonomija zgodovinskim individualnostim kraljestvom in deželam, a ne da bi se povečalo doseganje število državnih poslancev, na Nemce 134 mandatov, na Čeha 158, na Poljake 85, na Slovence 17, na Hrvate 13, na Italijane 7, na Rumune 5, na Rusine 6 mandatov. Ako se pa upošteva celotno število posameznih narodov v vseh deželah in odstotno razmerje k celoti vsega avstrijskega prebivalstva, in se uvažuje edino le narodnostni moment, bi dobili Nemci 150 mandatov, Čehi 99, Poljaki 69, Slovenci 21, Srbohrvati 12, Italijani 13, Rumuni 5 in Rusini 56 mandatov. V prvem slučaju bi dobili Slovani 279, a v drugem slučaju 257 mandatov. Iz tega je razvidno, da kako nepravilno so zastopani Slovani na podlagi sedanjega krivičnega vol. reda v drž. zboru in da mora prej ali slej priti do tega, da bodo v ti postavodajni korporaciji Slovani zastopani kakor jim gre po božji in človeški pravici.

Delitev škofj na Češkem po narodnosti.

Zastopniki vseh čeških strank so poslali te dni knez nadškofu Skrbenskem spomenico, v kateri ga prosijo, naj bi se škofije na Češkem razdelile po narodnosti. Kardinal je odgovoril, da bi bila pomnožitev škofj na Češkem najbrže tudi v prid cerkveni upravi. Samo sedanjí čas se ne zdi kardinalu ugoden za tako akcijo. Sicer pa se bo to vprašanje proučevalo ter se pri tem tudi oziralo na opravičene želje. Kardinal je nadalje pripomnil, da mora biti katoliška cerkev pravična vsem narodnostim in ne sme delati med njimi nobene razlike, ker bi inace ne ravnala po svojih principih.

Odlikovanje našega ministerskega predsednika.

Sv. oče Pij X. je podelil našemu ministerskemu predsedniku dr. Körberju veliki križ Pijevega reda.

Avstrijski poslanik v Vatikanu ne odstopi.

„Fremdenblatt“ javlja, da so neosnovane vesti, da odstopi avstrijski poslanik v Vatikanu grof Szecheny, ker ni mogel prepričati imenovanja Merry del Vala papeževim državnim tajnikom.

Ogrske razmere.

V torek so položili novi ogrski ministri prisego v cesarjeve roke. V sredo pa so se predstavili ogrski ministri parlamentu, ki se je ta dan sešel. Seja je bila nenavadno burna. Opozicija je porabila demisijo dosedanjega predsednika zbornice poslancev, grofa Apponyja, da je začela obstruirati. Stavljjen je bil namreč predlog, naj se otvori razprava o vzrokih, ki so prisilili grofa Apponyja, da se odstopi. Oglasilo se je k besedi

razpravo o ti zadevi in je dal besedo novemu ministerskemu predsedniku grofu Tiszi, da bi razložil zbornični program nove vlade, nastal je v zbornici hud vihar, ki se ni polegel, dokler ni podpredsednik naznanil, da se bo torej najprej nadaljevala razprava o demisiji grofa Apponyja in bode se le potem prišel na vrsto grof Tisza s svojim programom. Predsednik je po ti svoji izjavi zaključil sejo. Tudi magnatska zbornica je zborovala. Tu pa je bilo vsprejeto novo ministerstvo z velikim navdušenjem. Govoril o programu sedanje vlade, našteval je grof Tisza vse koncesije, katere je krona v narodnem oziru dovolila Madjarom glede armade, in teh koncesij bila je lepa vrsta. Z jedno besedo: Madjari so dobili od krona vse, kar so zahtevali. Seve, da je magnatska zbornica vsprejela Tiszov govor z navdušenim odobravanjem in da se je potem zadovoljno razšla.

V četrtek se je v zbornici poslancev nadaljevala obstrukcija. Ministerski predsednik Tisza ne more priti do besede, da bi obrazložil svoj program. Splošno je mnenje, da zadene tudi njega ista usoda, katera je zadela njegovega prednika. Vse ogrsko časopisje prorokuje novemu ministerskemu predsedniku kratko življenje. Govori se pa tudi, da poskusi Tisza svojo srečo z razpustom državnega zboru.

Včeraj je prišel grof Tisza do besede in je v poslanski zbornici razvil svoj program. Seja je bila še precej mirna. Danes se vrši izvolitev novega državnozbornskega predsednika.

Zanimiva razsodba v volilnih stvareh na Ogrskem.

V smislu zakona je kraljevi kuriji na Ogrskem poseben senat za razsojanje v volilnih stvareh. Ta senat ima pravico, ako so bili volilci podkupljeni, glasove podkupljenih volilcev odšteti od števila glasov, katere je dobil izvoljeni kandidat, in eventuelno tudi na volitvah po krivici propadlega kandidata proglasiti zakonito izvoljenim poslancem. V pondeljek se je prvič dogodilo, da se je kurija poslužila te svoje pravice. Propali kandidat v volilnem okraju Szalka, Konkoly, tožil je namreč svojega protikandidata Jakabfyja, da je bil ta poslednji s pomočjo podkupljenih glasov izvoljen poslanec. — Kurija je poslancu Jakabfyju odštela podkupljene glasove in konstatirala, da ima vsled tega kandidat Konkoly večino 11 glasov ter ga proglasila zakonito izvoljenim poslancem. Procesne stroške znašajoče 20.000 kron, plačati mora Jakabfy.

Ne bi bilo slabo, ako bi imeli n. pr. v naši Istri tak zakon. Bog, ve ali bi bil tudi potem prišel na Dunaj kakor zastopnik V. kurije, oni, ki je bil prisegel, da mora na Dunaj „živ ali mrtev“. Kaj meni — gospod Bennati!

Blajža struja.

Pod novim hrvatskim banom Pejaczewiczem zapihal je nekoliko blažji veter kolikor pri sodnjah tako tudi pri političnih oblastih. Hrvatski opozicijski listi se ne konfiscirajo več tako zaporedoma kakor so se poprej. Ovrge so se tudi razne obsodbe iz prejšnje dobe.

Srbska neodvisna stranka na Hrvatskem

je imela v soboto shod v Glini. Stranka je zahtevala popolno enakopravnost pravoslavne cerkve s katoliško cerkvijo, cirilice z latinico in srbski zastavi iste pravice, kakršne ima hrvatska zastava. Shod je zahteval financijelno samostojnost Hrvatske in je priporočal strankinemu vodstvu v sabor volit le take moze, ki bodo zvesti tem sklepom. Imenom Hrvatov je govoril na shodu Stjepan Radić.

Novo italijansko ministerstvo.

Novo italijansko ministerstvo položilo je te dni prisego v kraljeve roke. Uradno dunajsko časopisje pozdravlja novo italijansko ministerstvo še precej simpatično. Ker je minister za zunanje zadeve Tittoni politično še popolnoma neznan oseba, misli se, da bode pravi voditelj za zunanjo politiko ministerski predsednik Giolitti. Pri ti priliki pa se dunajsko časopisje jako nezadovoljno spominja bivšega min. pred. Zanardellija. Ne more mu odpustiti, da je dopustil, da se so celo italijanski državni podtajniki udeleževali irredentovskih protiaustrijskih demonstracij ter se nadejajo, da bode pod Giolittijem v tem pogledu bolje. Mi smo pa prepričani, da ne bo v omejenem pogledu tudi pod Giolittijem ministerstvom bolje. K večjemu ne bode Giolitti tako odkritosrčen, kakor je bil Zanardelli.

Kulturni boj na Francoskem.

V torek dopoldne ob 9. uri so bili izgnani kapucini iz samostana Rue de Sante. Ko je policija udrla v samostan, je našla menihe zbrane v samostanski kapelici. Eden odetov je prebral protest

zbrana množica je dala duška svoji nevolji.

Sestanek ruskega carja z nemškimi cesarjem.

V Wiesbadnu, kjer sta se sešla v sredo ruski car in nemški cesar, prišlo je o ti priliki vse polno vojaštva. Opotju, po katerem sta se poljala vladarja, je bilo nastavljenih 3500 vojakov. Vprijorile so se pri ti priliki jako stroge varnostne odredbe. Vladarja sta se prsrčno pozdravila, stiskajoč si roke, objemajoč se ter poljubljujoč. Prisotnih je bilo v Wiesbadnu vse polno nemških kakor tudi ruskih političnih osebnosti, na čelu jim seveda ruski in nemški minister za zunanje zadeve. Iz tega se lahko sodi, da ima ta sestanek velevažen politični pomen.

Dogodki na Balkanu.

Turška vlada je odgovorila na noto, tičočo se novih reform. Nje odgovor je jako površen in ni prav za prav noben odgovor. Turčija se izgovarja, da ni ona kriva, ako se niso mogle izvršiti vse reforme, in vrača krivdo na ustaše. Kakor poprejšnje, ostale bodo tudi nove reforme le na papirju.

Domače in razne novice.

Imenovanje v finančni stroki.

Finančni minister je imenoval računarskega revidenta g. Karola Simonisa računskim svetnikom na računarskem oddelku tržaške finančne direkcije.

Smrtna kosa.

Včeraj jutraj je umrl trgovec g. France Alpi, brat preč. g. monsij. Alpja.

Osebna vest.

Gospod dr. Ferdo Černe, doslej koncipijent pri gosp. dr. Rybáru v Trstu, se je preselil v Gorico, kjer je vstopil v odvetniško pisarno g. dr. Frankota.

Za „Šolski Dom“ je došlo predsedništvo: Simom Gregorčič, pesnik, na račun ustanovnine 50 K; Valentin Kumar, vadnični učitelj v p. v Gorici, letno podporo 24 K, v božične jaslice 6 K; dr. A. Gregorčič za božičnico 20 K.

Srčna hvala!

Dobrohoten nasvet.

Gabršček se je v „Soči“ že opetovano zagnal v par slovenskih stalnih gostov hotela pri „Treh kronah“, ker ne obiskujejo hotela „zum goldenen Hirschen“. Med temi gosti so tudi taki, ki jih je Gab. v svojem listu napadal ter jih imenoval brez vsakega razloga „klerikalne podleže“. Ker reflektuje pri svojem obrtnem podjetju na podporo tudi teh „podležev“, svetujemo mu najprej, naj poskrbi kot sedanjí „Repräsentant des Hauses“, da dobi njegov hotel vsaj deloma slovensko lice! Zraven nemškega in laškega napisa in zraven nemških jedilnih listov naj se napravi tudi slovenski napis in slovenski jedilni list. To je vendar skromna želja, katero slovenski gostje menda smejo izraziti.

Ko izvrši ta naš nasvet, naj zapusti kaj „Zlatega jelena“ in naj ne zlopi nikdar več čez njegov prag. Da bo znal naš svet uvaževati, pripomnimo le to-le:

Krčmar, tembolj pa še „Repräsentant des Hauses“ mora biti prijazen, priljubljena oseba, ki nikogar ne žali in ki si zna s svojo ljubeznivostjo goste pridobiti. Ali ima „Jelenov“ reprezentant te lastnosti? Gab. se menda vendar toliko pozna, da ne bo tega trdil! Saj je vendar tekom zadnjih let stotine slovenskih rojakov v svojih listih nesramno napadal in žalil! In zdaj, ko se je poprijel tudi krčmarske obrti, zahteva podpore tudi od teh rojakov!

Zraven svoje nestrpnosti, brezobzirnosti in agresivnosti ima sedanjí zastopnik „Zlat. jelena“ tudi navado, da si zapisuje pogovore z ljudmi, s katerimi pride v dotiko. To mu pride čez sedem let vse prav. Vsi se menda še spominjajo, kako je pred leti razkrival v „Soči“, zapupne pogovore z raznimi nekdanjimi prijatelji!

Previdnemu človeku zadostuje že ta Gabrščekova lastnost, da ne obiskuje prostorov, kjer se Gab. šopiri.

Gabršček pa ne odganja od „Jelena“ le slovenskih gostov, ampak tudi laške, ker jih brez potrebe žali. Dasi je pisal v „Soči“, da je večina, ki daje „Jelenu“ zaslužek, neslovenska, imenuje vendar predzadnja „Soča“ goriške Lahe „degeneriran element“. Ali misli Gab., da privabi s takim pavšalnim žaljenjem laške goste v svoj hotel?

Svetujemo mu torej še enkrat, naj pusti krčmarstvo, za katero nima niti ene dobre lastnosti.

Ako bo Gabršček naš dobrohoten nasvet uvaževal, utegnejo zahajati k „Jelenu“ ne le „klerikalni“, ampak tudi tisti „narodno-napredni“ gostje, katere pri „Treh kronah“ lahko vidi vsak ponedeljek in četrtek.

Če bo pa po hotelu „zum goldenen

— propad. Ali nas bo Gab. poslušal? Menda ne! Predobro nam je znana njegova trmoglava, burjasta narava.

Zato svetujemo ostalim podjetnikom novega hotela, naj se iznebijo kozla, katerega so postavili za vrtnarja. Pot jim je pokazal pred meseci kavarnar P., katerega bi bila „burja“ kmalu vse goste odnesla.

Šne preiskave. — V četrtek so se vršile v Gorici nekatere hšne preiskave, in sicer pri družini G. na Kornju, potem na stanovanju vseučiliščnika Bresana, katerega so te dni zaprli na Dunaju. Bila je pozneje preiskava tudi v stanovanju Petra Brumattija, uradnika pri tukajšnji „Cooperativi“. Tudi prodajalnice cvetličarja G. v Gledališki ulici so preiskali. Laški listi pravijo, da so bile te preiskave brezuspešne. Morebiti pa vendarle ni tako. Te preiskave so v zvezi z irredontovskimi demonstracijami v Vidmu in Čedadu.

Preiskali so tudi stanovanje učiteljice Ane Perinsig stanujoče na Travniku št. 12.

Krasen književni „vahtič“. — Ravnokar smo dobili v rok „knjigo: Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku, katero je spisal profesor dr. Franc Kos v Gorici. Založila in izdala jo je „Leonova družba“ v Ljubljani. V tej knjigi so zgodovinski viri od l. 501. do 800. Celotno delo bo obsegalo deset takih knjig. Prva knjiga stane 8 K za neude, 6 K za podpore in 4 K za redne in ustanovne ude „Leonove družbe“.

Ta knjiga nas je zelo razveselila, kakor nas je do zdaj še vsak spis učnega profesorja dr. Franca Kosa razveselil. Mi mu iskreno čestitamo! Slovenskemu in sploh slovenskemu občinstvu pa toplo priporočamo, naj pridno segajo po tej knjigi. Bodi naša dolžnost, da pomagamo s pridnim naročanjem, da izide celo delo, ki bo v čast slovenskemu narodu!

Poskušen samomor. — V četrtek po noči okoli polnoči so zapazili redarji, ki so patrolirali v bližini novega mostu čez Korenjo človeka, klečečega na mostu s povzdignjenimi rokami ter molečega. Hkratu se je hotel zavihitati preko železne ograje. V tem hipu pa sta skočila redarja blizu ter ga pridržala. Bil je to 56-letni čevljar Jože Jakopič po domače „mestri Pepo“. Ko so ga vprašali, kaj ga žene k samomoru, povedal je, da beda. Nobeden mi ne da nič dela, je rekel. Magistrat me noče vsprejeti v hiralnico in jaz nimam s čim živeti. Povedal je tudi, da se je isti dan izpovedal. Odpejali so ga v bolnišnico.

Slabo je prišlo na tukajšnjem kolodvoru Mateju Zgubinu iz Kožbane. Prepeljali so ga v tukajšnjo bolnišnico.

Sod mu je strl nogo. — V krčmi Jožefa Štolfa na Tržaški cesti so spravljali v klet sod vina, ki je držal kakih šest hektolitrov. Zgodilo se je, da je sod zdrsnil iz rok onih, ki so ga valili, ter da je pridrčal na nogo delavcu Meznariču, doma s Štajerskega, ter mu jo strl. Prensli so ga v bolnišnico.

Nepovabljen gost. — V četrtek zvečer šla je vdova Daironco z lučjo v spalnico, nahajajočo se v pritličju neke hiše na Kornju. Kar zagleda pod posteljo nekega človeka. Vsa prestrašena zbeži iz sobe ter pokliče na pomoč sosesčino. Prišlo jih je več, gledali so in klicali ali nepovabljenec je trdo spal. Poklicali so redarje in še le tem se je posrečilo zdriniti iz trdega spanja neznanega gosta. Bil je to neki nemški „armer Reisende“. Pri njem niso našli ničesar, ne novcev ne kake druge reči. Revez ni hotel krasti, ampak truden je bil in zaspan in ker je zagledal s ceste odprta vrata, zlezal je pod posteljo, da bi se tam odpočil. No, redarji priskrbeli so mu potrebno prenočišče drugje.

Nagla smrt. — V torek našli so mrtvega na svojem stanovanju 50-letnega delavca Antona Batiča. Stanoval je pri neki Alojziji Pavletič v ulici Matoli, ki mu je dajala stanovanje zastoj.

V magistratni oudelek za vojaške reči. — Ta oudelek je vodil dosedaj g. Perissutti, ki je pa stopil v stalni pokoj. Na njegovo mesto je prišel g. Vidrig, dosedaj magistratni podtajnik.

Dovozna cesta na novi kolodvor. — Dovozna cesta na novi državni kolodvor se napravi naravnost s trga Korenjo. V ta namen bo treba baje podreti več hiš, pričenshi pri Reichu.

Zaprli so te dni neko Agnezo Kozunsko iz ruske Poljske, ki je oblečena kod nuna prosila milodarov po deželi.

Vabilo na občni zbor „Kmetijskega društva“ v Št. Petru pri Gorici, ki se vrši v nedeljo dne 15. novembra

Vabilo na občni zbor „Hranilnice in posojilnice“ v Solkanu registrirane zadruga z neomejeno za ozo, ki se vrši v nedeljo dne 15. t. m. po blagoslovu v šolskih prostorih. Dnevni red po pravilih. O d b o r.

Poboj v Solkanu. — V ponedeljek zvečer so popivali v Solkanu v neki krčmi 20-letni Anton Černe, 23 letni Bašin France, 19 letni Grbec Anton, 20-letni Srebrnič Miroslav in 20-letni Zavrtnak France, vsi mizarji. Iz krčme izšli so vsi pijani. Hkratu se vname med njimi pretep in satansko vpitje. K nesreči šel je v istem hipu mimo pretepačev 19-letni Jože Zavrtnak. Polotili so se tudi njega. Revez se jim je hotel iztrgati, ali pri ti priliki sunil ga je nekdo z nožem od zadej v spodnji del hrbta ter ga smrtno nevarno ranil. V prvem trenutku se ni mladenič zavedel, da je tako močno ranjen; kmalu pa je bruhnila iz rane kri in mladenič zgrudil se nezavesten na tla. Peljali so ga potem na vozu k dr. Grešiču v Gorico. Na prvi pogled ni smatral zdravnik rano kot jako nevarno. Še le pri drugem obisku se je prepričal, da bo težko kaj iz ranjenca. V sredo bila je pri ranjencu sodnijska komisija. Zgorej imenovani pretepači pa so bili aretirani.

Kaj naredi pijača. — Iz Hudajužne v baški dolini se nam piše: V nedeljo dne 1. t. m. so pili nekateri Kranjci, ki delajo pri zgradbi železnice, v neki baraki blizu Hudajužne. Med njimi je bil tudi neki Hrvat. Kmalu se je pričel prepir med Hrvatom in Kranjci, ki je imel za posledico to, da je Hrvat nekega Kranjca sunil v stegno ter ga lahko ranil. Kranjci, videč to, se navalijo na Hrvata ter ga iztirajo iz barake. To je pa Hrvata tako razkačilo, da je šel poklicat par svojih tovarišev, ki so hoteli s silo vdreti v barako. Gospodar barake, videč nevarnost, vzel je samokres ter vstrelil ž njega dvakrat. Nesreča pa je hotela, da je zadel strel nekega Hrvata ravno v senco, da je obležal na licu mesta mrtev. Hrvatje so zbežali, v baraki pa so naprej pili in peli, kakor da bi se ne bilo nič zgodilo. Potem je prišla žandarmerija, ki je spravila mrtveca pod streho.

Obesila se je 26-letna slaboumna posestnikova hči, Rozalija Bajc iz Višnje, okraj Vipava.

„Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov v Ljubljani“ javlja, da je prevzel pred kratkim poverjeničstvo „Vzajemne zavarovalnice“ za Gorico in okolico g. Svitoslav Premrou, vodja „Centralne posojilnice“ v Gorici.

Pisatelj gosp. Ivo Šorli prestal je na graškem vseučilišču tretji državni izpit in drugi rigoroz. Vstopil je v politiško službo pri c. kr. policijskem ravnateljstvu v Trstu.

Slovinci hočejo posloveniti pol sveta! vzklika tržaški „Piccolo“, ker zahtevajo koroški Slovenci, naj bi vendar sodniki razumeli onega, katerega hočejo soditi! Tako vzklika list, ko se Slovenci bore za pravice, ki so jim zajamčene v zakonu, ko hočejo tudi Slovenci, da se izvršuje zakon. Slovenci niso nikdar zanikali pravic drugim narodom, če pa zahtevajo od uradov svojih pravic, s tem še nočejo posloveniti pol sveta. Avstrija pa bi gotovo ne bila na škodi, ko bi bili tudi Slovani deležni pravic v isti meri, kakor so jih deležni Lahi, Nemci in Madžari! Sicer se pa taki „Piccolovi“ vzkliki slabo ujemajo z nameni mnogih italijanskih politikov, ki delajo na to, da bi prišlo do zveze med latinštvom in slovanštvom proti „divje prodirajočemu germanizmu“.

Društvo slovenskih in hrvatskih dijakov vpodabljajočih umetnosti „Vesna“. — II. redni občni zbor se vrši dne 7. listopada točno ob 7. uri zvečer v restavraciji Richter, III. Rennweg 1. Spored: 1. Čitanje zapisnika I. občnega zbora; 2. Poročilo odborovo; 3. Skica o razvoju slovenske umetnosti. Predava tov. A. G a b e r; 4. Slučajnosti. — Slovanski gostje dobrodošli!

Znižanje poštnine za pošiljatve v Bosno in Hercegovino. — Od 1. novembra je določena poštnina za pošiljatve, namenjene v Bosno in Hercegovino, in sicer: za pošiljatve, tehtajoče 500 gr. 60 v, za pošiljatve, tehtajoče od 500 do 800 gr. 80 v. Za poštno nakaznice in sicer do zneska 40 K 20 v, od 40 K do 100 K 30 v, od 300 do 600 K 90 v, od 600 do 1000 K 1 K 50 v.

Dognano je, da so obče priljubljene in vsestransko razširjene „kapljice sv. Marka“, mestne lekarne v Zagrebu Markov trg, najpotrebnejše v vsaki hiši. Podati se jih more bolnikom kot prvo pomoč, zdravim pa v odvrnitve bolezni. Zato pa opozorimo, da so v nedeljo dne 15. novembra

Wilhelmov zeljšišni sok je vže dolgo let priljubljen sok proti kašlju. Eno steklenico po K 250, poštni zavoj s 6 steklenicami za K 10 — pošilja franko na vse avstro-ogerske poštne postaje Franc Wilhelm, lekarnar, c. kr. dvorni zalagatelj v Neunkirchen (Spodnje Avstrijsko). V znak pristnosti je odtisnjen na vsakem zavitku grb trga Neunkirchen (devet cerkva). Prodaja se v vseh lekarnah. Kjer se ne dobi, se pa direktno dopošlje.

Izjava.

Razumem splošno nevoljo onih posestnikov goriškega okraja, ki so odstopili svet vipavski železnici, tekoč že tretje leto, ne da bi kljub obilim potom, storivših v to svrhu, dobili izplačilo dozdevne odškodnine. Ne zdi se mi umestno tem potom navajati vzrokov, zakaj se to do danes še ni zgodilo, a ker so se raznesli — gotovo po zaslugi ljudij, ki imajo mnogo povoda v tej zadevi molčati, ker stoje pod stekleno streho — krivi nazori o moji osebi, češ da jaz zavlačujem izplačilo, čutim se poklicanega izjaviti, da do danes nisem imel in nimam nikakega stika s podjetjem „Klemensiewicz & Demuth“ — kot kupcem in torej dolžnikom kupnine, marveč le s tehničnim birojem „Ofner“ na Dunaju, ki se peča z odpisom zemljišč v železnično knjigo. Vsa moja v tem pogledu strankam dana pojasnila so imela popolnoma neuraden značaj in zanje ne odgovarjam.

Gradišče, 2. nov. 1903.

Anton Carli,
not. kand.

Priporočilo!

Josip Novič,

krojaški mojster

v Gorici, Gosposka ulica št. 21

(tik pošte)

prvo nadstropje,

se priporoča slavnemu občinstvu, čast. duhovščini v mestu in na deželi.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranskega lesa ter pohištva,

v Pevmi,

za Soškm mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, ter na novo otvorjeno

podružnico

na voglu prišedši od Soškega mosta proti Gorici v hiši g. Fogarja h. št. 42.

V delavnici se izdelujejo vsa v sodarsko in kolarsko stroko spadajoča dela, in postrežba z lesom po najnižji ceni. —

Pri svetem Antonu Padovanskem

NOVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in neštevilno nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svečilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križčev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim snoštovanjem

Gostilna

„pri Žagarju“

tik nove postaje
na Blančah,
toči
vedno naravna domača črna in bela vina.
Kuhinja je preskrbljena vedno z gorkimi in mrzlimi jedili. Cene zmerne.

Priporoča se za obilen obisk iz mesta in dežele.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

Šimenc Fric

krčmar

dosedaj v Gosposki ulici (Via Signori)

preselil se je v

Magistratno ulico št. 9, (Via Municipio).

Priporoča se za obilen obisk.

Leop. Reja,

gostilničar „Pri Golobu“
na voglu ulice Morelli.

Priporoča pristna briska bela in črna vina. — Izborna kuhinja postreže o vsakem času z okusnimi mrzlimi in gorkimi jedili.

Zastopstvo za prodajo pravega ljubljanskega kislega zelja v zabojih od 25 do 50 kg.

Za mnogobrojen obisk se priporoča slav. občinstvu v mestu in na deželi.

Kapljice sv. Marka

Te glasovite in ne nadkrijive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni. Posebno odstranjujejo trganje po kosteh, nogah in rokah ter ozdravijo vsak glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar in izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Te preženejo velike in male gliste ter bolečine po teh provzročiteljih.

Tudi delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter „koliko“ in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in od te izvirajoče boleti.

Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in „madroni“, in zato ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

Dobivajo se samo v „Mestni lekarni v Zagrebu“. Naročuje se edino in točno le pod naslovom:

„Mestna lekarna“, Zagreb, Markov Trg šte. 40, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot en ducat (12 steklenic) se ne pošilja.

Cena je naslednja in sicer franko na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) K 4- h	4 ducat (48 steklenic) K 14-60 h
2 „ (24 „) „ 8- „	5 „ (60 „) „ 17- „
3 „ (36 „) „ 11- „	

Priznalnih pisem imam na tisoče, da jih ni mogoče vseh tukaj ponatisniti, zato navedem imena le nekaterih gospodov, ki so s posebnim vspedom uporabljali kapljice sv. Marka, ter popolnoma ozdravili: Iv. Barentinčič, učitelj; Janko Kišur, kr. nadlogar; Štefan Barčič, župnik; Ilija Manič, opančar; Sofija Vuhelec, šivilja; Jožef Seljanič, kmet itd. itd.

Mestna lekarna

Zagreb,

Markov trg šte. 40, poleg cerkve sv. Marka.

Kapljice sv. Marka.

Naznanilo preselitve

Naznanjam sl. občinstvu, da sem preselil svoj zobozdravniški atelje s prvim oktobrom v

Corso Giuseppe Verdi 19. (poprej Vrtne ulice) nasproti ljudskemu vrtu in ordinujem od 9.—12. ure predpoludne in od 2.—5. ure popoldne.

Med. univ. dr. B. Pikel, zobozdravnik v Gorici.

Vsaki gospodinji

Je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobri okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo „sladne kave“, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvornih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

Cena zavoju 50 vinarjev.
vsebina 500 gramov.

Kathreiner
Kneippova sladna kava
v polnih zavojih
Kathreinerjeve tovarne za
Monakovo.

Anton Kuštrin

Gosposki ulici h. šte. 25,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Znidarskič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družba sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Anton Pucelj

brivec

priporoča svoji dve brivnici na Travniku 21,

in na Stolnem trgu 2.

Postrežba točna.

Očarana

sem jako od lepote in dobrote Tvoje obleke. Kje vendar Ti kupuješ tako krasno blago? Povej mi vendar!

v „Krojaški zadrugi“

Gosposka ulica šte. 7.

katera tvrdka ima največjo zalogo te vrste v Gorici.

Kako je li to mogoče, saj sem vendar čitala v nekem listu, da nima „Krojaška zadruga“ nikakega blaga več.

Pojdi, pojdi in ne veruj vsake reči; prepričaj se sama in iznenadena bodeš, ko zagledaš isto založeno tako velikansko z blagom, da bodeš kar strmela. Tu ti leži na razpolago izvanredna množina raznega blaga za vsaki spol, in za vsaki letni čas, kakor krasne Zephyrje, batiste, perkal, svile, Oxford, Pique, vsakovrstnega volnenega blaga, moško sukno po vsakej ceni in izberi.

Tam dobiš bogato izber vsakovrstnega blaga, za neveste jako veliko zalogo perila, kakor platna, Chiffon, prtenine, blazevine, volnene odeje, kovre ženske rute itd. Tam dobiš tudi vse blago prejšnjih sezon pod lastno ceno. Videla sem tam tudi krasne vzorce že naročenega blaga za jesenski čas.

Na zahtevo se pošiljajo vzorci brezplačno. Cene so tako nizke, da se je čuditi, seveda tudi stalne. Torej pridi in poskusi, in gotovo boš zadovoljna!

Ravnokar je izšla

v zalogi

J. Blasnikova nasl. v Ljubljani

VELIKA

PRATIKA

za prestopno leto

1904,

ki ima 366 dni.

Na svetlo dala c. kr. kmetijska družba.

Blasnikova „Velika Pratika“, katero izdaja c. kr. kmetijska družba že nad pol stoletja, izhaja od svojega rojstva že čez sto let, je edinole prava, starodavna „Pratika“, katero je mnogo let skrbno urejal rajni prvobornik Slovencev, dr. Janez Bleiweis in v. č. g. župnik Blaž Potočnik ter razni drugi učenjaki duhovskega in svetnega stanu. Ta „Pratika“ ima na prvi strani podobo sv. Jožefa kot uradno potrjeno varstveno znamko. Zatorej zahtevajte vedno le Blasnikovo „Veliko Pratico“, vsako drugo zavrinite kot nepravilo!!!

Narodna tiskarna

v Gorici,

ulica Vetturini h. št. 9,

priporoča

najmodrrejšje vizitnice vsake velikosti,

Nar. tiskarna

izvršuje

vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela, kakor: trgovske račune, kuverte s firmo, poročnice, osmrtnice, vabila k veseliam, plakate i. t. d., vse po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

V zalogi ima

vsakovrstne tiskovine za županstva, cerkvene urade in razne druge.

